

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Pars III. Exhortationes De Sanctis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

P A R S III.
 EXHORTATIONES
 DE SANCTIS.
 EXHORTATIO I.
 DE S. ANGELO CUSTODE,
 Explicat ejus erga nos beneficia.

T H E M A.

Ecce ego mittam Angelum meum, qui praecedat te, & custodiat in via, & introducat in locum quem paraui. Exodi 23, 20.

INIMÈ necessarium arbitramur prolixius probare deum O.M. unicuique nostrum Angelum tutelarem à primo natiuitatis nostrae die deputasse, qui totius vitae decursu nos comitetur, deducat, custodiat, atque defendat: notum est enim Regii Vatis testimonium psalm. 90. *Angelis suis mandauit de te; ut custodiant te in omnibus viis tuis.* Et illud Salvatoris elogium. Matth. 18. *Angelicorum (parvulorum) semper vident faciem Patris mei, qui in caelis est.* Ingens sanè est hoc Domini

Dei nostri erga nos beneficium, ex infinità ejus charitate profectum; quo dignatus est cuiuslibet homini nobilitatim ex Aula sua caelesti Principem destinare, qui diu, noctuque ad vigilas dirigat, ac in manibus quodammodo portet. Typum Angelicae hujus custodiae exhibet Angelus ille, de quo legimus Exodi 23. *Ecce ego mittam Angelum meum qui praecedat te, & custodiat in via.* Angelus ille probabilis fuit S. Michael, Dux Exercitus Israelitici, ut colligimus ex Daniele. Cap. 10. Ubi *Princeps Populi Israel* nuncupatur: nam hic olim praerat Synagoga Hebraeorum; veluti nunc praest Ecclesiae Christianae: & pra-

& præbat illis in columna nubis per diem & ignis per noctem: atque in Dei nomine Moyfi & Hebræis præcipiebat, tria præcipuè obiens munia.

1. Præcedet te. 2. Custodiet in via. 3. Introducet in locum, quem paravi. Quo pacto S. Angelus Custos noster eadem circa nos obeat officia, in præfenti exponemus.

1. Primum S. Angeli tutelaris officium est *præcedere*; ait enim Dominus: *Ecce ego mittam Angelum meum ut præcedat te.* l. c. Quod & fideliter præstitit. Nam dum Israëlita exirent ex Ægypto, Angelus in columna nubis & ignis constanter præcessit eos & deduxit.

1. Prima mansio ex qua discesserunt, fuit Rameles. *Profectique sunt Filii Israël ex Ramele in Socoth.* Exodi 12. Rameles ex Sententia Origenis significat *commotionem tineæ*. Congruit hæc interpretatio Mundo, ubi omnia in commotione sunt, & veluti à tineæ corrumpuntur. *Sicut vestimentum quod comeditur à tineæ.*

Job 13. Tineæ Origenes etiam interpretatur *Vitiorum irritamenta*, quæ instar tinearum corrumpunt animum. S. Hieron. tineas *Peccata* interpretatur, quæ nos exedunt. Igitur qui Ægyptum, id est, Mundum deserit, primo loco & ante omnia ex Ramele proficisci debet, hoc est, ex *commotione tineæ*, ut nimirum omnia corruptibilia repudiet & vitiorum omnium irritamenta, ac peccatorum tineas conculcet. Sed quis deducet? Quis viam ostendet? *Ecce ego mittam Angelum meum, qui præcedat te.* S. Angelus Custos præcessit & eduxit nos ex Ramele, è commotione & corruptione Mundi, nos illustrando, excitando, & animando.

2. Venerunt Filii Israël, Angelo præeunte, ex *Ramele in Socoth*, quod significat *Tabernacula*: ibi enim fixerunt tabernacula, seu papiliones, in quibus quiescerent. Pari modo dum vos Ægyptum reliquistis, & à vobis totius corruptelæ tineas, & vitiorum irritamenta atque peccata abiecit, in hæc Domo Probationis tabernaculum fixistis; hæc est vobis *Socoth* (Tabernaculum) & quidem tabernaculum gratum & dilectum, de quo dicere iure queatis cum Psalte Regio: *Quam dilecta tabernacula tua Domine: concupiscit* (præ desiderio & gaudio) *& desit anima mea in atria Domini.* Psa. 83. Hic igitur in loco adeo optato primum tabernaculum clavis trabalibus figendum est, hoc est, corpus & mens Proposito vel Decreto firmo roboranda est, nullum leinceps in omni vitæ viâ peccatum lethiferum committendi. Sed quis opem feret? Quis viam ostendet? Angelus *præcedet te*, suisque inspirationibus viam, modumque pandet. Tantum sequere, & constans ac stabile erit tuum tabernaculum.

3. E secunda mansione, Angelo duce, Israëliticus populus perrexit ad mansionem tertiam, appellatam *Etham*, id est, *Fortitudo*. Simili modo exeuntibus vobis ex Ægypto mundi magnâ opus fuit fortitudine, ne ab hostibus & impedimentis occurrentibus vinceremini. Armati ascenderunt Filii Israël ex Ægypto: Sed quid profunt arma, si animi robur non adsit? Et vos venistis huc armati, non dico jam gladiis materialibus; sed Fide & Spe, quibus in Tirocinio, & in omni reliquâ vitâ iungenda est

Q 3   fortitudo.

fortitudo. Neque enim unquam defunt ad veritates, prælia & hostes: & semper de virtute in virtutem eundem est; juxta illud Psalmi: *ibunt de virtute in virtutem; videbitur Deus Deorum in Sion*, Psalm. 83. Græcè *ἐκ σοφίας*, & *ἐκ σοφίας*: de fortitudine in fortitudinem (ut vertit S. Hieronymus.) Sed cujus auxilio ibitis? Præcedet Angelus, & potente dexterâ auxilio erit, animando & confortando.

4. E tertia mansione Israël, Angelo Comite, perrexit in quartam, dictam *Phihaburoth*, id est, *os Nobilium*. Vos quòque, Carissimi, tanquam viatores caelestes in hac mansione assumere oportet, & re ipsâ jam assumpsistis *os nobilium*, id est, os sanctorum Virorum, qui verâ nobilitate sunt inclyti, id est, Dei gratiâ, quâ linguam Ægypti obliviscuntur, & linguam sanctam addiscunt: lasciva verba, mendacia, juramenta, omnemque sermonem malum ex ore depellunt, sanctumque ac pietate spirituali respersum sermonem Nobilium assument. At quis linguam vestram erudiet, aut jam erudit? S. Angelus, ut jam dirigere cœpit, porro ulterius diriget, & dabit sermonem rectum in ore vestro. Et velut olim Seraph calculo ignito labia Isaiæ tetigit & purgavit; ita ulterius linguam & labia vestra ab omni vanitate & impuritate sermonis emundabit.

5. E quarta, Angelo Ductore, Israël perrexit in mansionem quintam, nuncupatam *Marah*, id est, *amara*: ubi reperiebatur aqua amara; quæ tamen per injectum lignum dulcedinem imbibit. In itinere vestro spirituali, ad ter-

ram promissam, nonnulla occurrere quandoque solent, sensui, carni & amori proprio amara: qualia sunt, tentationes, molestiæ; labores, mortificationes, degradationes. Sed viam ista dulcorandi, & absynthium in mel convertendi, S. Angelus vos edocebit; si nimirum in has aquas non nihil de Ligno Crucis injiciatis, quod omne fel in saccharum vertit.

6. Equinta, Angelo viam monstrante, populus ad sextam properavit mansionem, *Elim* vocatam, ubi nullam reperit amaritudinem; sed omnia dulcia: erant enim in illo loco duodecim fontes aquæ potabilis & septuaginta palme; fontes porum, palmæ cibum subministrarunt. An non, Dilectissimi, similem vicissitudinem experientiâ ipsâ didicistis? Jam datur amaritudo, jam datur consolatio & dulcedo. *Quam pulcher visus virtutum* (ait S. Hieron. hic) *post victoriam tentatio; post tentationem refectio*. Tentatus est Dominus in deserto; post tentationem allata est ab Angelis refectio. *Accesserunt Angeli & ministrarunt ei*. Match. 4. Simile quid vobis præstat S. Angelus; post tentationum victoriam præbet consolationis manna, & meritò verèque dicitis cum Apostolo: *Sicut abundant passionis in vobis; ita et per Christum abundat consolatio vestra*. 2. Corinth. 1. Sancto Angelo Custode illuminante, animante, tristicium abstergente & cor exhilarante.

7. Denique per vias varias, diversasque mansiones venerunt tandem Filii Israël in *Sin* & *Cades*, & denique ad terram *Chanaan* illis promissam. Sic vestri quoque Sancti Angeli ducunt vos

per Sin, id est, per desertum viæ religioſæ, in *Cades*, id est, ad ſanctitatem, & perfectionem, atque inde ad cæleſtem promiſſionis terram. Quid autem Ss. Angelis veſtris pro tam multiplici beneficio rependetis? S. Bernardus in *Plalm. Qui habitat*. ſuadet Angelis pro præſentiâ, aſſiſtentiâ & ducatu viæ rependam reverentiam, dum ait: *Reverentiam pro præſentiâ*: id est, ut illum in omni loco, in omni via, in omni occaſione revereamur: iſtud igitur præſta; & gratum te exhibebis. *Caute ambula* in omnibus viis tuis. *In quovis diverſorio, in quovis angulo, Angelo tuo reverentiam habe. Tu ne audeas illo præſente, quod me vidente non audeas.* S. Bernardus l. c.

II. Alterum Angeli beneficium Iſraëlitico Populo exhibitum exprimit Deus hæc verbis. *Exodi c. 2. 3. Ecce ego mittam Angelum meum, ut (non ſolum) præcedat te; ſed & cuſtodiat in via.* Et quidem

1. Angelus iſte Hebræos cuſtodivit, atque defendit contra Regem Egypti Pharaonem, cum exercitu ſuo eos perſequentem; dum exirent Egypto, & mare tranſirent: aquæ enim murorum inſtar ſeſe utrimque erexerunt, & tranſitum præbuerunt; hoſtes verò fluctibus involverunt atque ſubmerſos abſorbuerunt. Ita pariter S. Angelus Cuſtos noſter nos è Mundi Egypto ad Religionis portum tranſeuntes defendit, excitavit, animavit, adjuvit; nos verò impediētes, retrahentes, diſſuadentes & perſequentes coërcuit, & feliciter nos in Religionis deſertum perduxit.

2. Ut Iſraëlitæ terram promiſſionis poſſiderent, neceſſe fuit, eos, Dei auxilio

& Angelo duce, varios hoſtes debellare ac vincere: quales fuere Sehon Rex Amorrhæorum, & Og Rex Baſan & Rex Idumæorum. Simili ratione, ut nos promiſſum cælum poſſideamus, hoſtes Tartareos Dejope & S. Angeli præſidio proſtelligare oportet. *Sauli per Fidem vicerunt regna*; ait Apoſtolus ad Hebr. c. 11. exponit id Doctör Angelicus ſactria à Sanctis regna vinci aſſerit: regnum Diaboli, regnum mundi & regnum carnis: idque *per Fidem* vivam, quoniam inviſibilia atque æterna bona proponit nobis Fides, ſpẽmque ea adipiſcendi oſtendit, ex eo omnium caducorum, ac temporalium bonorum contemptus enaſcitur: atque ita tria illa regna, voluptatis, honoris, divitiarum, ſimulque omnium pravorum affectuum ſuperamus. Hæc autem eſt præſtantiſſima victoria quam angelo Duce reportamus, ut ait Philo in *Lib. de Agricultura. Meliorem (inquit) perfectiorẽ inque victoriam invenire non licet quàm illam, quã vincitur validum agmen vitiorum & affectuum.* Quã verò ratione S. Angelus nobis ad id ſubſidium ferat, paulò pòſt inſinuabimus.

3. Rex Arad fortiter oppugnavit in itinere Iſraëlem. *Num. 21. At Iſraël Voto ſe Domino obligavit: Si tradideris populum iſtum in manu mea, delebo urbes ejus. Exaudivitque Dominus preces Iſraël; & tradidit Chananeum, quem ille interfectiſſi urbibus ejus, & vocavit nomen loci illius horima, id eſt, anathema.* Oppugnat Rex Tartareus vel maxime Tirones, tentat illos, offerendo tria illa regna, in quibus regnat Mundus, quæ enumerat S. Joannes 1, *Epift. Cap. 2.*

Omne

Omne quod in Mundo est, concupiscentia carnis est, concupiscentia oculorum, & Superbia vite. Ex his regnis, ex his urbibus eos aggrediens victoriam sperat, eosque in urbes illas retrahendos confidit. quid verò consilii capiant Tirones? Finito Irocinio, Voto se obligant, atque ita tria illa regna vincunt, & urbes solo æquant. Per Votum Paupertatis concupiscentiam oculorum: per Votum Castitatis concupiscentiam carnis; Superbiam vitæ, per Votum humilis obedientiæ. Atque hoc est horma, seu anathema perpetuam, ad mortem usque perseverans, ita ut in omni vita fas non sit aliquid de anathemate sumere. Atque omnia ista non absque ope ac protectione Sancti Angeli Tutelariorum efficiuntur. Quam verò variis, mirisque id præstet modis, juvat cognoscere. Ille enim 1. Jam per specierum vel sensibilibium, vel intelligibilium motum & combinationem Intellectum nostrum illuminat; rationes & veritates ad actionem rectam proficuas, ultrò proponit, instruit, difficultates explicat, perplexitates elucidat, in Studiis, meditationibus, cogitationibus illustrat, primas cogitationes offert, & ad seria, utilia, bona cogitanda applicat. 2. Ille rursus memoriam vellicat, & quorum meminisse oportet, in tempore admonet, & ad agenda quæ oportet excitat. Ille nonnunquam singularibus Dei amicis revelationem, per visum externum proponendo objecta, vel per internum, movendo ipsius species; vel per locutionem, ope specierum audibilibium internarum, vel externarum, aliisque

modis efficit; ille somnia format, per quæ boni species instruuntur. 3. Ille concurrat, & juvat nos ad victoriam, excitando voluntatem ad bonum & absterrendo à malo: idque rursus modis variis, quorum præcipuus est, qui fit per propositionem boni cum suis incitamentis, vel mali cum suis deterrencibus: per diversionem ab aliis, quæ possent à bono dimovere; aut ad malum inclinare: per modum locutionis urgentis ad hoc vel illud prosequendum, faciendum, vel odiendum; per aversionem objectorum nocivorum. 4. Excitando passionem timoris, verecundiæ, terroris, cum de male perpetrando cogitatur, tristitiæ, doloris, anxietatis, cum à malo exetendum est: amoris, gaudii, quietis, cum inre gestâ bonum inest; desiderii, spei, audaciæ, cum quid pro Dei gloria, ac salute animarum agendum aut suscipiendum, vel sustinendum est. 5. Multum juvant coercendo dzmones, qui continuo imminet, & ad malum à bono avertere nituntur, aut saltem turbare, impedire, implicare, atque perplexos reddere student. Horum etiam ad vanitatem, voluptatem, cupiditatem, superbiam, vindictam, octium, libertatem trahere molientium conatus sæpe recundunt, vel avertendo animum, vel meliora suggerendo, vel deterrendo, vel mala detegendo. 6. Ad actiones externas & ratione statid, officii, necessitatis obeundas frequentat operam suam conferunt; in politicis, privatis, æconomicis, bellicis, & aliis quibusve officiis fideliter adfunt nobis, ut in finem salutis nos ordinent.

7. Pro nobis orant apud DEUM, & Christum Dominum, nobisque gratiam & auxilia opportuna impetrant. Sæpe etiam Beatam Virginem interpellant, ut & ipsa pro Clientibus suis intercedat. Deinde orationes, vora, suspiria, bona opera, afflictiones, passionis nostras. &c. Deo offerunt, & vicissim dona referunt: à periculis & insidiis malis præservant, corripiunt & puniunt, ac denique in morte assistunt: Et omnia illa præstant nobis ad finem supernaturalis felicitatis & beatæ æternitatis.

Quid igitur pro tot tantisque beneficiis, & custodiâ tam diligente rependemus Angelo nostro fidelissimo? *Fiduciam pro custodia*, ut hortatur S. Bernardus l. c. In omnibus tentationibus, periculis, necessitatibus, ac periculis maximâ cum fiduciâ ad illum recurramus. *Fideles sunt, prudentes sunt, potentes sunt, quid trepidamus?* ait idem Doctor: *Tantum sequamur eos, adhareamus eis, & in protectione DEI Cali commoremur.*

III. Tertium beneficium ab Angelo Israeli collatum est, ut *introducatur in locum quem paravi*. l. c. Scilicet in terram promissam. Idem beneficium, aut potius longè melius præstat pio Clienti Angelus Tutelaris, dum à morte animam si tota munda fuerit, in terram promissionis cælestem deducit: quemadmodum Angeli animam pauperis Lazari deportarunt in sinum Abrahamæ. Quantum hoc est beneficium? Quanta fidelitas Angeli, usque ad æternitatis ingressum non deserentis? Sed per aëra, per cælum

sidereum, usque in cælum empyreum nos illuc devehentis, ubi magnus nos carorum parentum, fratrum, filiorum spiritualium numerus expectat, & frequens ac copiosa turba videre nos desiderat. Quid rependemus pro fidelitate, pietate ac benevolentia tantâ? Iterum suggerit Mellissius Doctor l. c. *Devotionem pro benevolentia*: id est, ut singulari pietate tenerimâque devotione illi addicti simus, & pro viribus eum colere & observare studeamus.

Quapropter, Dilectissimi, cum S. Angelus Custos cujusque vestrum, non secus atque alter Angelus Israelitas, in omnibus viis vestris præcedat vos, & hæcenus præcesserit ostendendo viam: è corruptione mundi, ad desertum religionis, in quo tabernaculum fixistis, & hæcenus fortiter steristis, linguam Sanctorum spiritualem didicistis, amara & dulcia experti estis, & ad montem perfectionis ipso Duce contenditis.

2. Cum vos, sicut Angelus Hebræos, tam fideliter custodiêret & protexerit contra insultus mundi, carnis, dæmonis, quorum regna vicistis ejus ope & debellastis: dum ille adjuvit vestrum Intellectum illustrando, memoriam vellicando, voluntatem permovendo, passionis in bonum vestrum concitando, Dæmonum phalanges coercendo, in omnibus opem ferendo, precès que fundendo.

3. Cum denique vos tandem, tanquam fidus Achates, in cælestem Paradisum deportaturus sit. *Tot, tantæque beneficia grati agnoscite*,
R. &

& (ut Sanctus Bernardus monet) Custos cum gaudio vos præcedet, custo-
 reverentiam pro præsentia ; fiduciam diet in omnibus viis vestris ; ac denique
 pro custodia ; devotionem pro bene- post mortalis hujus vitæ ac vitæ ter-
 volentiâ in omni vitâ vestrâ rependere, minum in locum , à Divina Bonitate
 pro viribus allaborate. Sic S. Angelus vobis præparatum introducet.

EXHORTATIO II. DE S. ANGELO CUSTODE :

Et de triplici obsequio, ipsi exhibendo.

T H E M A.

Observa eum, & audi vocem ejus, nec contemnendum patris.
Exodi Cap. 23.

Ernis excellentissi- Angelus Hebræos deduxit per mare
 mis à Sancto Tute- rubrum salvos & incolumes ; Pharo-
 lari Genio cuilibet nem & Exercitum ejus submersit.
 nostrum exhibitis *Exodi C. 14.* Angelus Juditham custo-
 beneficiis & officiis dividit, & ad cædem Holofernis direxit.
 terna debentur à *Judith 13. 6.* Angelus tres Pueros
 nobis obsequia & in fornace Babylonis à flamma ignis
 servitia , tanquam amoris reciproci , protexit, illæsq; custodivit. *Dan. 3.*
 animique grati testimonia. 1. *Præ-* Angelus conclulit ora Leonum ; &
cedit ille nos, deducit, assistit, comitatur, non devorârunt Daniele. *Dan. 6.*
 ac viam demonstrat in omnibus pere- Angelus tutatus est & vindicavit judi-
 grinationis nostræ viis ; quemadmodum ciam Susanna. *Dan. 13.* Similia nobis
 S. Angelus Raphaël Tobiam Junio- præstat beneficia Genius Tutelans,
 rem deduxit ac reduxit. 2. *Custodit* in tenta- nos custodiens atque ab hostibus vi-
 tionibus & præliis , in persecutionibus bilibus & invisibilibus defendens. 3.
 & periculis. contra mundum, carnem, *Introducit in locum* , quem DEUS
 & dæmonem : quemadmodum Angeli nobis in cælo paravit : dum à morte
 Loth eduxerunt , & custodiêrunt animam nostram, si omnino munda sit,
 ab incendio Sodomæ. *Gen. Cap. 19.* in cælestem Patriam introducit.

Quare

Quare incumbit nobis, ut animum gratum demonstremus, ac ternis ejus eximiiis beneficiis tetra obsequia exhibeamus. 1. Ut eum observemus. 2. Vocem ejus audiamus. 3. Non contemnendum putemus. Quæ in præfenti exhortatione explanabimus.

I. Primum officium à nobis S. Angelo exhibendum, est ab ipso Deo institutum l.c. his verbis: *Observa eum.* Verbum illud (*Observa*) duplici gaudet significatione. Primum. Idem est, quod *attendere*, & præ oculis habere. Secundò, significat *honorare*: & utrumque Israël præcepit Deus; ait enim: *Ece ego mittam Angelum meum, ut præcedat te, & custodiat te in via. & introducat in locum, quem paravi tibi.* Hunc igitur Duce[m] observa, accende ad eum, & tanquam in via Monstrator[is] oculos conjice. Idem nobis præstandum est. Observandus est & præ oculis identidem habendus S. Angelus noster; illiusque ductus sequendus. B. Aloysius Gonzaga dicere solebat: Persuasum habe, te Angeli ductum sequi oportere, atque cæcum quempiam qui viarum discrimina ignorans, ejus, qui baculo gressum regit, providentiæ in omnibus confidit: Et hoc quidem eò amplius, quòd Angelus tuus sublimiorem scientiam & majorem experientiam habet, & quòd difficilior ac periculosior via est ad æternitatem; ac quòd major tua inscitia & cæcitas est in cognoscendis rebus cælestibus atque divinis. Ergo observa eum, & sequere, quæ ducit.

Deinde *observa* idem quòdque significat, quòd *honora*. Honora illum

1. Propter excellentiam & dignitatem Naturæ suæ Angelicæ, quæ homines & omnia creata superat, & inter illa proximè ad celsitudinem naturæ divinæ accedit. 2. *Honora illum* propter innumera præstantia beneficia, quæ tu à nativitate tua, omnibus momentis obtinuisti, indiesque obtines: si quidem quòd etiamnum sanus ac vegetus vivas, integra & vegeta membra habeas: quòd divinam æquè ac humanam Scientiam didiceris, tot sanctas cogitationes habueris; quòd à mundo fallaci, & blandiente carne non seductus fueris; quòd ab illo è mundo, velut alter Loth è Sodomâ eductus, retrò non respexeris; quòd toties de hostibus tam visibilibus, quàm invisibilibus triumphaveris; post Deum ac Beatissimam Virginem Angelo tuo in acceptis referre necesse est. Honora igitur illum tanquam Benefactorem insignem. 3. *Honora illum* tanquam Medicum tuum, velut Tobias raphaëlem Archangelum, qui toties morbos corporis, & damna à te amolitus est: & longè sæpius animæ tuæ vulnera curavit. 4. *Honora illum* tanquam Ludimagistrum tuum, qui Intellectum tuum illuminavit, tot tibi salutares instructiones & documenta præbuit. 5. *Honora illum* tanquam Advocatum & Patronum tuum, qui toties pro te apud Deum intercessit. 6. *Honora illum* tanquam Patrem tuum amantissimum, qui tam sollicitè de omnibus necessariis tibi providit. 7. Denique *honora illum* tanquam Protectorem tuum, qui quovis tempore pro te pugnavit, hostesque malignos, ne nocerent, compefcuit.

R 2 Verbo

Verbo *honora illum* tanquam maximum Benefactorem & Amicum.

Arque exemplum cape à Sancta Francisca Romanâ ; non sat credi potest, quam teneram ipsa affectionem semper erga Angelum Custodem suum habuerit ; quo honore & observantiâ eum profecuta fuerit ; quâ ratione studuerit in dies novo modo eundem colere ; quot obsequia illi ipsa indefinenter exhibuerit. Ideoque hanc à Deo gratiam obtinuit, ut ipsum instar formosi ad modum septennis pueri semper videret, cujus capilli ex aureis radiis fulserunt, vestis seu toga aliquando candidum, aliquando cæruleum, vel subrubicundum colore præferebat : Et licet ejusmodi nobis non contingat gratia, eum videndi oculis corporeis ; non tamen intermittere debemus illi omni tempore & loco honorem exhibere, exemplo S. Francisca. Utj monet Mellissus Doctor : *In quovis diversorio, in quovis angulo Angelo tuo reverentiâ habe.*

Observantiâ hujus & honoris diversa potest esse praxis. Sancta Francisca & alii plures in more positum habebant, aliquoties per diem caput & corpus eorum illo inclinare. R. P. Petrus Cotronus, è Societate nostra, qui cum famâ sanctitatis obiit in Gallia, solitus fuit in exitu & introitu Angelo suo præcedentiam & in itu præcipuum locum cedere. Joannes Carrera Coadjutor Societatis nostræ nunquam omittebat Angelum suum Custodem omni horâ, brevi aliquâ oratione jaculatoriâ salutare. Alii non facile aliquid cujusdâ momenti incipiebant, nisi ante id S. Angelo suo commendâssent, ejusque

consilium exquisivissent. Optima & gratissima Sancto Angelo praxis eum colendi est, ut in omni loco & tempore, in omni opere & omissione, in præsentia S. Angeli nos modeste, pudice & honeste geramus. Hâc ratione eum veterè honoramus.

II. Alterum obsequium à nobis præstandum Angelo nostro Tutelari, est ejus vocem audire, quâ nos à malo revocat, aut ad bonum impellit. *Audi vocem ejus* : mandabat Deus Israelitis ; & merito : Si enim Angelus Custos, ut diximus, nostrum agit Medicum, Magistrum, Advocatum, Patrem & Protectorem, par est nos ejus vocem & monita audire & illis promptâ voluntate obsecundare. Deinde & vel maxime, quia Dei vicem obit, quod indicant illa verba Exodi : *Et est nomen manus in illo.* Q. d. Angelus hic meum nomen, personam, auctoritatem & voluntatem præfert ; & quidquid Angelus hic præcipit, hoc nomine meo præcipit nobiscum non loquitur expressis, externisque verbis ; sed internis inspirationibus, quibus nos obtemperare decet.

O quoties tibi dicit Angelus (dum vel à Superioribus, vel à Fratribus nonnulli tibi sufferendum est, tūque propterea turbatus & male contentus, libenter ab illis te separares) quod olim ancillæ Agar, cum è domo Abrahæ fugeret, & in deserto ad fontem sederet : *Revertere & humiliate sub manu illius ?* Humiliter audi vocem ejus, & pacem invenies. O quoties tibi Angelus dicit, quod Petro apostolo, cum esset in vinculis in carcere : *Surge velociter ?* Dum manè signum è lecto surgendi datur, audi vocem ejus & surge

& surge velociter; dum ad meditationē, examen, laborem vocaris, audi vocem ejus, & vade velociter. O quoties tibi inclamat, quod Magno Antonio Eremita, dum in cella otiosus federet, & à Diabolo fortiter tentaretur: *Lege & labora.* Audi vocem ejus: & si desolatus, derelictusque tibi videaris, accipe Thomæ Kempensis Librum, & lege, lectionemque cum labore alterna. O quoties tibi Angelus in aures insuluratur, quod olim Arsenio: *Fuge, tace, quiesce.* Audi vocem ejus, & fuge mundum, fuge nimis liberos, audaces atque imperfectos socios. *Tace* in occasionibus frangendi silentii: *Tace* in reprehensionibus Superiorum: *Tace* in adversis. Et *quiesce* ad pulpitum, ne circumvageris per domum vel hortum. O quoties tibi ingerit Angelus, quod Lotho, dum educeretur à Sodoma: *Noli respicere post tergum.* Noli tu respicere ad vanitates mundi & infanias falsas: noli respicere retro ad fluxus, foedasve mundi voluptates, nec denuò placeant tibi ea, quæ semel pro semper reliquisti. *Quod si vocem ejus audieris, inimicus ero inimicis tuis, affligamque affligentes te, & præcedet te Angelus meus.* Hæc præmia erunt obedientiæ.

III. Tertium obsequium Angelo Custodi debitum, est, ut eum non contemnamus, aut quidquam indecens in ejus præsentia agamus. Hoc quòque mandavit Deus Israëlitis his verbis: *Nec contemnendum putes: rationemque addit; quia non dimittet eum peccaveris.* Non dimittet impunitum. Hortatur ad hoc ipsum S. Bernardus in Psalm. 90. Serm. 12, dum ait: *Cautè ambula, ut videat tui adsum Angelus, sicut eis mandatū est, in omnibus viis tuis: tu ne audeas illo*

præsente, quod me præsente non audeas. Ipse audit omnia, cernit omnia; quod frenū potens est continendi te, ut nihil indecens cogites, loquaris, aut facias. xōnre hoc experimur in Studiosis, qui si se omnino solos esse arbitrentur, incipiunt lusus, nugas ac petulantias: quamprimum verò Ludimagistrum advenire ac præforibus stare audiunt, illico sese componunt, lusūs instrumenta abscondunt, quasi nihil horū accidisset: & certè lignum foret magna impudentiæ, & audaciæ, si in præsentia Magistrī insolentias, ludōsque vetitos continuarent. Quo igitur pacto Novitius potest, audēve etiam minimam regulam transgredi, aut contra conscientiam agere, cum certò credat Angelum suum Tutelarem prope & circa se esse, omnia opera spectare, passus omnes numerare, omnes corporis motus, oculorum nutus, & minimas cordis cogitationes attendere?

Nec contemnendum putes; cum è vita S. Francisæ constet, etiam minimos defectus Angelis præsentibus displicere: refertur enim in ejus vita, quòd si illa vel ex fragilitate, vel ex inconsideratione exiguum quendam defectum quotidianum commisisset, Angelus ejus aliàs solitus eam aliquoties per diem invisere, aliquamdiu emanserit, nec videndum se præbuerit, donec defectum examinasset & veniam à Deo petisisset. Quid igitur facerent Angeli nostri Custodes, quid cogitarent, si nos scandali quidpiam præberem? Fratribus nostris, aut discordias nonnullas, licèt leves, in Domo excitarem? Nihil enim ait S. Bernardus, aquè offendit Ss. Angelos, & ad indignationē provocat eos, quomodo distiones & scandala

Quia non dimittet, cum peccaveris.
 Expertus est id suo damno Joannes
 Corra, qui in dies ab Angelo suo manè
 excitabatur ad surgendum, cumque
 semel tardius surrexisset, aliquamdiu
 emanfit, donec de defectu penitentiam
 egit, priorè que gratiam recepit.
 Simili modo Sancta Francisca Romana
 cum diutius mundano colloquio inter-
 fuisset, Angelus Custos ei austerum ac
 iratum vultum ostendit, & in transitu
 alapam impegit: Non absimile exper-
 tus est Adolescens à pravis sociis redux,
 alapà tam forti percussus, ut in terram
 deciderit. *Non dimittet cum peccaveris.*

Ejusmodi igitur penas ut effugiamus,
 optimum consilium est. 1. Ut Angelum
 nostrum Custodem diligenter observe-
 mus & honoremus, & ex oculis mentis
 non dimittamus. 2. Voces ejus, inspira-
 tiones internas, monitiones, consilia
 promptè admittamus. 3. Non con-
 temnamus, aut indignum ejus præsentiam

aliquid committamus. Penfate, ait
 S. Bernardus in Festo Sancti Michaelis,
 quantà nobis solitudine opus est,
 ut nos dignos exhibeamus eorum
 frequentiam, & eo modo conversemur
 in conspectu Angelorum, ne fortè
 sanctos offendamus obtutus; ut docuit
 Abbas ille in Vitis Patrum Lib. 7. c. 44.
 qui rogatus; quænam esset quotidiana
 ejus occupatio? Respondit: Ego Ange-
 lum meum assistentem mihi juxta me
 aspicio, & custodio memetipsum,
 memor illius Psalmi 15. *Providam
 Dominum in conspectu meo semper: quoniam
 à dextris est mihi ne commovear.* Timeo
 ergo eum, ut custodientem vias meas,
 & quotidie ascendentem ad Deum,
 & insinuantem omnes actus meos &
 verba. Hæc si imitabimur, S. Angelum
 observabimus, vocem ejus audiemus,
 & non solum non contemnemus, verum
 etiam maximè honorabimus, recrea-
 bimus & exhilarabimur.

EXHORTATIO I.

PRO FESTO S. JOANNIS BAPTISTÆ.

Ostendit S. Joannem fuisse Angelum.

T H E M A.

Quis putas puer iste erit? Lucæ c. i.

Iam admiranda, ac stupenda in Nativitate Sancti Joannis acciderè, ut merito vicini & amici interrogarint: *Quis putas puer iste erit?* Cujus mutus Parens loquitur, Mater sterilis parit, Filius in utero exultat. Archangelus Gabriel nomen insolitum imponit? *Quis putas puer iste erit?* Si parentem ejus Zachariam interrogas; responderet, fore Prophetam: Et Tu puer Prophetæ Altissimi vocaberis. Si Archangelum Gabrielem roges: reponit: *Erit magnus coram Domino.* Lucæ c. i. Si ab ipso Christo Domino, quis præcursor ejus futurus sit, quæras: mox affirmabit: *Lucerna ardens & lucens.* Joan. 5. Ardens per charitatem internam, lucens per externam doctrinam. Quod si verò Malachie judicium requiramus:

ex instinctu Spiritus Sancti & ex Prophetico spiritu, asserit fore Angelum: *Ecce ego mitto Angelum meum, qui præparabit viam ante faciem meam.* Malach. 3. Prophetam verò hunc non de alio, quam de Joanne loqui ipse Christus disertè affirmat: *March. 11. Hic est, de quo scriptum est: Ecce ego mitto Angelum meum.* Non quod natura fuerit Angelus, ut erroneè censuit Origenes: Nam *fuit homo missus à Deo cui nomen erat Joannes.* c. 1. Et Evangelista Lucas ejus parentem, conceptionem, nativitatem, & vitam fusè describit. Sed quod vitam Angelicam, moreque Angelicos duxerit. Quod explicabimus in præfenti, ut pro modulo imitemur & Angelicam vitam ducere statuamus.

I. Prima proprietas Angeli est, quòd sit legatus seu missus à Deo: *Angelus enim,* ut ait S. Gregorius, *non nature, sed officii nomen est:* Angelus autem non descendit è cælo ministratum homini, nisi

I.
S. Joannes
fuit An-
gelus mis-
sione.

nisi mittatur & ire jubeatur. Ejusmodi Angelus seu Legatus fuit Joannes; Fuit homo missus à Deo cui nomen erat Joannes Joan. 1. Missus autem fuit, ut mortales ad Christum adduceret, Messiam illis ostenderet & digito monstraret; peccatores à via abductos pravâ, in semitam justitiæ reduceret. poenitentiam prædicaret; & poenitentia baptismum illis impertiret. Hic erat finis legationis & missionis ejus, quem ille mox strenuè assequi, & explere studuit: nam è deserto, Deo jubente, egressus, venit in omnem regionem Jordanis, peccatoribus inclamans: *Pœnitentiam agite, appropinquavit enim regnum cœlorum.* Et jam securis ad radicem posita est: Omnis ergo arbor non faciens fructum bonum excidetur, & in ignem mittetur.

Religiosus Societatis, ut voluit S. P. Ignatius, debet in hoc puncto esse similis Angelo: ad hoc enim vocatus est, ut sit Dei Legatus, ut mittatur ad conversionem animarum; & licet hoc aptè conveniat iis, qui ad missiones sive inter Infideles, sive inter Hereticos, destinantur. convenit tamen etiam aliis, qui in Collegiis degunt: *Nostre vocationis est, ait Regula III. Summatii, diversa loca peragere, & habitare in quavis mundi plaga, ubi majus Dei obsequium & animarum auxilium speratur.* Sed non imus, non prædicamus, nisi mittamur à Superioribus, sicut Angeli. *Quomodo enim prædicabunt, nisi mittantur,* ait Apostolus? Si verò mittamur, mox strenuè prædicare, & corda hominum ad Deum convertere, atque ad agendam poenitentiam inflammare conamur.

Pœnitentiam agite, appropinquavit enim regnum cœlorum.

II. Altera proprietas Angeli est, omnimoda indifferentia tam quoad loca, quàm quoad personas: Angelus enim ad custodiam hominis à Deo missus, æquè promptè & alacriter volat in Africam atque in Europam, in Asiam atque in Americam, in pagum atque in magnam Civitatem, nullum in hoc faciens discrimen. Similiter Angelus æquè libenter ac diligenter ministrat vili mendicabulo, atque Regi potentissimo, ac mundi Monarchæ.

Ejusmodi Angelus fuit S. Joannes Baptista, qui ad omnem locum & personam summâ fuit indifferentia: missus à Deo ad regionem Jordanis, illico abiit: si missus à Deo fuisset in aliam regionem, æquè promptè iturus: nec solùm ivit ad primarias civitates, sed ad quavis viliora loca: venit enim in omnem regionem Jordanis: & absque personarum discrimine, omnibus poenitentiam prædicavit: accedunt ad prædicationem ejus plebs & turba, interrogantque: *Quid ergo faciemus?* Respondit illis: *Qui habet duas tunicas, det unam habenti, & qui habet escas, faciat similes.* Quibus verbis hortatur ad opera misericordiæ & eleemosynæ, atque ut declarat S. Basilii, hortatur ex omni quod affluit, debere erogari ei, qui non habet. Venerunt & Publicani ut baptizarentur, & dixerunt ad illum: *Magister, quid faciemus?* Ut scilicet salutem consequamur; agnoscebant enim foeditatem scelerum suorum & injustitiarum. *At illi dixit ad eos: Nihil amplius, quàm quod vobis con-*

stitutum

stintum est, faciatis, videlicet in exactione vectigalium, nolite plus, quam taxatum & ordinatum est exigere. Venerunt ad milites & interrogabant eum: *Quid faciemus nos?* & ait illis: *non minime concusciatis, neque calumniam faciatis, & contenti estote stipendiis vestris.* Id est nulli vim inferatis, nulli innocenti crimen impingatis, rapiendi & furandi libidinem cohibeatis. Venerunt denique Pharisei: sed quanto lenius egit cum plebeis, publicanis & militibus; tanto durius egit contra Phariseos & Sadduceos, qui tunc temporis inter Judæos instar Religiosorum erant: quibus vultu iracundo dixit: *Genimina viperarum: quis demonstravit vobis fugere à ventura ira?* Matth. 3. Verbo, absque discrimine personarum, omnes ad poenitentiam hortatus est, omnibus, velut Angelus è caelo missus, annuntiavit fugere à ventura ira Summi Judicis, omnibus veniam prædicavit, si dignos poenitentiae fructus facerent.

Ejusmodi Angelos requirit S. Fundator noster, qui ad omnem locum, omnesque personas indifferentes existant, quales fuere S. Xaverius, Petrus Faber, Claudius Jajus, Petrus Canisius, Gaspar Bazzus, Andreas Oviedus & sexcenti Apostolici viri Societatis nostræ: qui quasi equi gloriæ in bello nomen Christi defenderunt, Evangelium annuntiarunt, & in fines orbis terræ protulerunt, majus Dei obsequium & gloriam semper intiendo & quærendo, per quos Christus in hominum cordibus triumphat. Tales, inquam, esse conemur; Christus in nobis regnet & per nos vincat, non nostra voluntas, non voluptas,

non commoditas, non honor, non gloria, sed Dei solius. Ita Angelis similes erimus, qui *Potentis virtute, facientes verbum illius, ad audiendam vocem sermonum ejus.* Psalm. 102. Erinstar fulminis quoquo versus volant ad Dei voluntatem implendam: *Qui facis Angelos tuos spiritus, & Ministros tuos flammam ignis.* Psal. 103.

III. Tertia proprietas Angelica est, Castitas. Angeli enim purissimi, castissimi que sunt, & Beati in caelo, hac in parte eis similes erunt. *In caelo,* inquit Saluator, *non nubent, neque nubentur, sed erunt sicut Angeli Dei.* Talis Angelus fuit S. Joannes Baptista, qui mundissima fuit castitate, eamque quasi cum natura hausit, dum à senibus, sterilibus, & concupiscentiæ carnali jam mortuis genitus fuit. Amorem verò castitatis singulari zelo & fervore demonstravit, dum Herodem ob adulterium cum Herodiade, acriter reprehendit, & pro castitate tuenda in alio martyri occubuit, ad hanc in se custodiendam, in solitudinem secessit, ab hominum consortio remotus, rigidam, asperamque vitam duxit: jejuniis assiduis ita carnem domuit, ut Redemptor de ipso asseruerit: Matth. 11. *Veni Joannes non manducans, neque bibens.* Unde S. Basilius totam ejus vitam jejunium vocat, & loco vestis, pelle cameli asperâ corpusculum contexit.

S. Patriarcha noster omnes Societatis alumnos, voluit esse castitate Angelos; unde in Regula 28. Summarii præscripsit: *Castitatem tam perfecte servandam, ut emulam Angelicam puritatem imitari, & corporis & mentis nostræ mundiciâ.* Hac etenim virtus vel maxime

III.
Castitate.

S nos

nos Angelis similes reddit. Unde S. Athanasius Lib. de Virgin. ait: *Virginitas est Angelorum vita.* Et S. Cyprianus in Tract. de habitu Virginum, scribit: *Cum casta perseveratis esse & Virgines, Angelis Dei estis aequales.* Sanctus vero Ambrosius L. 2. de Virginibus, inquit: *Quae non nudant neque nudentur, erunt sicut Angeli Dei: nemo ergo miretur, si Angelis comparentur, quae Angelorum Domino copulantur.* Amplius dicere audet S. Bernardus Epist. 42. *Differt homo pudicus & Angelus, felicitate non virtute, nam licet huius castitas sit felicitior, illius tamen fortior esse cognoscitur.* In hac igitur virtute nos Angelos imitari oportet. cum enim alios è fordibus vitiorum turpium extrahere debeamus; omnino necesse est, nos eiusmodi castitatis virtute munitos esse, ut ipsi hisce fordibus non inquinemur; ne dum alios ex orci faucibus extrahere nitimur, ipsimet implicati, cum impuris, in damnationis barathrum abripiamur.

IV.
Oratione
& contempla-
tione.

IV. Quarta proprietas est; conjunctio cum Deo, contemplatio Dei & visio beatifica: quam Christus Dominus innuit dicens: *Angeli eorum semper vident faciem Patris mei, qui in caelis est.* Matth. 18. Nunquam enim, licet hominum custodia occupati, vel ad momentum temporis, mentis aciem à Dei visione & amore ac laude dessestunt. Nonne & talis vita fuit S. Joannis Baptistae? Quid aliud in eremo egit, quam conversari cum Deo, ac caelestia, divinâque contemplari? Audite S. Chrysostomum homil. 58. in Matthæum: *Joannes ita in terris, quasi in caelis versabatur: natura namque necessitate superata, mirabile quod-*

dam peregit iter; semper in hymnis, semper in orationibus fuit; nulli hominum, autem quam ad baptizandum accederet, Deo autem soli sua offerebat colloquia. Verè igitur Joannes Praecursor Domini Angelis similem vitam duxit, non solum in eremo, contemplando & orando; verum etiam dum baptismum poenitentiae conferret, pro peccatoribus eorumque conversione preces ardentes fundendo.

Ejusmodi conjunctionem cum Deo, tanquam instrumentorum cum causa principali, à suis exigebat S. Ignatius asserens absque ea modicum in proximo fructum referre; contrario autem ex familiaritate cum Deo, omnem efficaciam operum Apostolicorum diminuisse. Si itaque operarius Societatis milita à Deo, quae efficiat ad ejus gloriam, obtinere cupiat, instar Angeli Deum respiciat, atque oret. *Oportet semper orare & nunquam desistere:* ait Dominus Lucae 18. Si operarius versetur in angustis, obruatur calamitatibus, tam propriis, quam alienis, ad orationem contugium cum Juditha clamet ad Dominum, & auxilium impetrabit. Si sibi, suisque auditoribus ac poenitentibus dona caelestia è caelo obtinere desideret, petat, *Petite & accipietis,* promissio Christi est. *Omne enim datum optimum, & omne donum perfectum, desursum est, descendens à Patre luminum.* S. Jacobus. Si contra hostes stygios, persecutores, tentatores in arenam descendendum sit; oret & cum Moysè manus in caelum levet, & quemadmodum Israel Amalecitas, ita ipse tam suos, quam suorum hostes superabit. Mirum est, quod refert Rufinus L. 2. de Theodosio Imperatore, qui Eo-

genium

genium Tyrannum precibus vicit; nam contra eum congressurus rupem ascendit; atque inde utrumque exercitum contemplatus, erectis in cœlum manibus exercitum suum Deo commendavit: mira res: vix preces fuderat, cum exortus ventus in hostium faciem, eorum tela, in ipsos rejecit: quod sic cecinit ipte Claudianus, licet Ethnicus in pœgyri ad Honorium Imperatorem:

*Te propter gelidis Aquilo de mœre procellis,
Obruit adversas acies, revolutaque tela
Vertit in aethores, & turbine reppulit
hæstas: mœxque subjungit:*

*O nimum Dilecte Deo, cui militat æther,
Et conjurati veniunt ad classica venti!*

Theodoretus scribit, S. Joannem & S. Philippum Apostolos apparuisse in medio Theodosii exercitu, ventum hunc excitantes; qui pulveres in hostium oculos conjecit, & eorum sagittas reflexit, eaque ratione parva est victoria, nullo profus ex parte Theodosii desiderato. Lege Baronium ad annum 446.

Tanta vis est orationis, contra hostes. Si itaque operarius vincere desideret, oret: si æmbonem conscendere parat; oret, & à Patre luminum, lucem & ardorem postulet: si in tribunali sacro ad cor loqui cupiat, gratiam divinam imploret, ut animas peccatorum cœno inquinatas in sanguine Agni ritè dealbare valeat. Si peccatorem insignem aut hæreticum convertere optet, preces ardentes præmittat, SS. Angelos tutelares, sanctosque Patronos in subsidium evocet, alias Æthiopem levabit: *Nunc, ait S. Bernardus Epist. 201. Manent tria: Verbum, exemplum, oratio, major autem horum oratio: ea namque operi & voti gratiam*

& efficaciam promeretur. Oratio se humilioris penetrat nubes, & non discedet donec Altissimus afficiat. Eccli c. 35.

Quocirca, Charissimi, vidistis S. Joannem Baptistam Angelum fuisse, non naturâ, sed vitâ, & conversatione Angelicâ. 1. Angelus fuit legatione seu missione divinâ ad poenitentiam prædicandam hominésque ad Christum adducendos: eadem vestra est vocatio, quare in Tirocinio vos disponite, omnibusque virtutibus necessariis vos munite, ut suo tempore, simili legatione ritè fungi valeatis. 2. Angelus fuit resignatione & indifferentiâ ad omnia loca & personas absque discrimine: eadem vestra est vocatio: *Nostra enim vocationis est diversa loca peragere, &c.* In Novitiatu à parvis auspiciemini, atque ita suo tempore ad majora prompti parati que stabitis, tanquam equi generosi in bellum: ut victoriam contra mundum, carnem, dæmonem reportetis, & gloriam Dei quaquaversum dilatetis. 3. Angelus fuit castitate: eadem est professio vestra: ut Angelicam puritatem æmulemini absque hac virtute, securi haud eritis, modicumque proficietis. 4. Denique Angelus fuit oratione & contemplatione: hanc à viris Apostolicis exigit S. Ignatius. Si quis igitur quapiam re indiget, oret: si dona cœlestia impetrare, si in necessitate auxilium obtinere, si ab hostibus visibilibus & invisibilibus victoriam reportare; si in ambone & exhomologatorio, in conversatione & colloquio cū proximis, maximum fructum referre desideret; oret: petat, quarat pulset ad fores divinas. *Omnia enim qui petit accipit, & qui quarit, invenit; & pulsanti aperietur.*

EXHORTATIO II.

PRO FESTO S. JOANNIS BAPTISTÆ.

Ostendit Eum fuisse magnum coram Domino.

T H E M A.

Erit magnus coram Domino. Lucæ c. i.

DUPLIX in hoc mundo reperitur magnitudo: una apprensus & falsa, altera vera; una coram servis, altera coram Domino; una in oculis mundi, altera in oculis Dei. Magnitudo falsa & mundana à bonis extra nos positus oritur: de quibus Seneca Epistola 41. *Domum, inquit, pulchram habet, multum serit, multum fœnerat, nihil horum in ipso est; sed extra ipsum. Possidet Rex sceptrum, coronam, purpuram, satellites, aurum, argentum, honorem, pompam, cæteraque bona externa, quæ illum atollunt, magnūque reddunt; sed extra ipsum sunt: ac proinde tolle illa, & illico è magno parvum, & maximo minimum efficeris. Quâ de causa mors sceptraligonibus, Iros Crælis,*

pauperes Regibus æquare dicitur: quia cum bona hæc fucata detrahit, corpora cuncta in eundem pulverem redigit: quare bona hæc apparentia, magnum hominem reddunt; & in speciem tantum, quemadmodum galeri, aut turæ ingentes capiti impostæ: Si enim virtus desit, magnus est homo; seu potius magnus apparet, magnus coram mundo & hominibus, non coram Domino & Angelis. Magnitudo autem vera, è bonis internis, è donis spiritualibus, è gratia & virtutibus nascitur: quibus quia repletus fuit & cumulatus Sanctus Joannes Baptista verè prædixit Zachariæ patri ejus, Angelus: *Erit enim magnus coram Domino. Lucæ c. i.*

In hac igitur dictione, S. Joannis magnitudines proferemus, ut ejus exemplo, magnitudineam esse, non coram mundo, sed coram Domino Deo nostro.

I. Magni-

I. Magnitudo vera & coram Domino consistit in bonis internis & spiritalibus, ut diximus, non in externis illis, non his dives fuit Baptista Domini. Conjice in illum oculos, vitam, statumque ejus perpende; & externorum bonorum nihil eum possidere deprehendes, adeoque apparentem & fucaram magnitudinem ab eo longè esse remotam conspicias: nam primò, non palatium, non opulentam domum; sed eremum, sed antrum colit: non auro argentoque intertextas chlamydes; sed asperos cameli pilos induit: non exquisitis epulis, non delicatis bellariis; sed locustis & melle sylvestri pascitur; non vino massico aut falerno, sed lymphæ potu sitim pellit; non satellitum, famulorumque turma; sed Angelorum cætera stipatus incedit. Ac proinde si externis duntaxat illum oculis metaris, parvus tibi, vel etiam minimus videbitur: At omnis gloria ejus ab intus; ubi vera est & gloria & magnitudo. Gratiâ eminet singulari, unde & nomen trahit, Fide suspendet, spe attollitur, charitate flagrat, virginitate nitet, abstinentiâ fulget admirabili paupertate ditescit, solitudine grandescit, oratione & contemplatione elevatur; omniumque virtutum incremento, cælestis quidam gigas efficitur: cui illud Psalms 18. congruat: *Exultavit ut gigas ad surrendam viam.* Nec ullus dubitandi locus relinquatur, quin hunc gigantem, Diabolus, ea in solitudine obstupuerit, tantamque virtutis molem exhorruerit; insidias quidem & certamina parârit; sed quotiescunque cum eo certârit, victus, prostratusque abscesserit.

Magnus igitur Joannes coram Domino, verâ, non falsâ ac fucatâ magnitudine.

Vultis & vos Charissimi, esse magni coram Domino? Ne queratis externa, non plausum & laudem hominum; non famam scientiæ & doctrinæ, non officia honorata & splendida coram mundo: hæc enim verè magnum non reddunt; sed virtus solida, donaque spiritalia interna: proindeque hæc se temini, & magni coram Domino eritis.

II. Altera magnitudo coram Domino, consistit in vitæ innocentia, & puritate à peccatis. Hæc mirificè fulsit Sanctus Joannes, qui in utero fuit in gratia confirmatus. 1. Peccatum mortiferum in omni vita non commisit. Unde Abbas Guerricus serm. 1. Joannis sanctitatem appellat prope originalem; quia in utero sanctitatem accepit, quam nunquam amisit. Manè ortus est, tanquam Lucifer, neque unquam è cælo, id est, gratiâ cecidit. Quemadmodum de illo alio Isaia 14. dicitur: *Quomodo cecidisti de cælo Lucifer, qui manè oriebaris?* Ille manè ortus cecidit, noster manè ortus semper stetit. Singularis ergo fuit Sancti Joannis innocentia; singularis vitæ puritas; singularis lucernæ nostræ splendor, quem nulla peccati caligo potuit extinguere. *O rationalis lucerna inextinguibilis flamma!* exclamat Sanctus Laurentius Justinianus. *Non enim humanis est extincta favoribus neque temporalibus cruciatibus tepefacta; quin potius eò vehementius ardebat interius, quò exteriori amplius agitabatur impulsu.*

H.
Magus
fuit vitæ
innocentiâ.

2. De peccatis levioribus, quæ venialia dicimus, num in ea inciderit, quid asseremus? Galatinus L. 7. c. 9. Et alii incidisse negant. Et Abulensis Matth. 14. q. 40. *Communitè creditur Joannem nec venialiter peccasse; sicut Ecclesia cantat de eo: Ne levi saltè maculare vitam sumine possit.* Neque est à ratione alienum, tam singulari viro, tam singulare privilegium esse concessum, tamen incertum: id verò certum, lucernam hanc ardentem & lucentem, minimum habuisse fumi, id est peccatorum venialium, si quæ habuit. At de summa Joannis innocentia Summum Pontificem audiamus. D. Gregorius in Job c. 2. *Nunquid, ait, aliquid credimus fuisse, quod in vita Joannis mors tergeret? Sed quando ille vel in cibo peccavit, qui locustas solummodo & mel sylvestre edidit? Quid Deo, vel de qualitate sui regiminis deliquit; qui camelorum pilis corpus operuit? Quid de conversatione sua offendere potuit; qui de eremo non recessit? Quid illum loquacitatis reatus poluit, qui disjunctus longè ab hominibus fuit? Quando illum vel silentii culpa attigit; qui venientes ad se, tam vehementer increpavit? Dicens: Genimina viperarum, quis demonstravit vobis fugere à ventura ira? S. Gregorio ad stipulatur Venerabilis Beda, dicens: *Et si principali sententia constat, quia in multis offendimus omnes: quis tamen nostrum dicere audeat Joannem in actu, in dicto, vel habitu, vel vitiis peccasse?* Homil. de Decoll. Joan.*

Si volumus, Dilectissimi, exemplo S. Joannis, esse magni coram Domino, innocentiam vitæ: pergamus, ut cœpi-mus, omnes peccatum lethale, cane pejus & angue declinare; & simul pro

viribus, peccata venialia, deliberatè committenda evitemus. Hoc enim est, quisque apud Deum major, quò est in oculis ejus perspicacissimis purior & innocentior.

III. Tertia magnitudo coram Domino, quæ Præcursor Christi excellit, fuit admirabilis vitæ austeritas & penitentiæ: quæ sanè tanta extitit, ut vitam illius S. Chrysolomus Angelicam nuncupet. Et S. Petrus Damianus, perpetuum martyrium; S. Basiliius perpetuum jejunium appellat. S. Chrysolomus hom. 10. in Matth. *Joannes, ait, nec lecto indiguat, nec lecto, nec mensam, vel aliqua hujusmodi requisivit; sed angelicam quædam vitam in carne mortali respiciendam.* Et idem hom. 38. *Neminem vidit unquam conservorum; neque ab aliquo horum visus fuit; non lacte nutritus, non lecto susceptus, non lecto, non foco, non aliâ re humana usus erat.* Item *Joannes ita in terris, quasi in celo versabatur, natura namque omni necessitate superatâ, mirabile quoddam proegit iter; semper in hymnis, semper in orationibus fuit; nulli hominum, antequam ad baptizandum accederet, Deo autem solus offerbat colloquia.* Atque ista vivendi ratio stupendâ; ita populum in admirationem rapuit, ut undique rebus propriis relictis, in desertum conflueret, prædicantem baptismi penitentiæ officularer, captivusque ac persuasus, Jordanis undâ tingeretur, penitentiam ageret ac depravatos mœurs in melius commutaret.

Non est cuivis datum, austeram ejusmodi rigidamque vitam auspiciari, nisi à Numine Supremo efficaci trahatur gratiâ. Quoniam verò Ordo Religiosus,

giosus status est penitentia, illi leviores saltem non desunt poenae; easque assumat quisque quas cum approbatione Superioris, ad spiritus sui profectum existimat conducere; eaque sese consideratione animet: si magnus Praecursor Domini, eâ innocentia vitæ & sanctitate coruscans, perpetuum jejunium, perpetuamque subit martyrimum, quod mihi homini multorum criminum reo, subeundum erit? Quid arduum, ac difficile reputandum?

IV. In hoc quoque egregia ejus magnitudo eluxit: quia magnus fuit, Praecursor Domini; cujus officium erat præparare viam Domino, & plebi adventantem Dominum prædicere. Fuitque expeditissimus, Christi nuntius & ad ferenda Domini mandata, abjectis omnibus hujus vitæ oneribus, paratissimus. Quamobrem Rupertus in Joannem c. 1. Singulariter, inquit, missus est Joannes, cui nunquam subsistere, nunquam divertere, nullam vacavit cum saeculo sermonem habere, non domum, non agrum possidere, non affines agnoscere; sed urgente sermone Domini, nudus & expeditus currere habebat, ante faciem Christi. Admirandus sane Praecursor: intueri ejus vultum, habitum, victum, amictum, & expeditissimi Praecursoris imaginem cernes. Joannes, inquit Matthæus c. 3. habebat vestimentum de pilis camelorum, & zonam pelliceam circa lumbos, esca autem ejus erant locusta & mel sylvestre.

Quam bellè ob oculos hinc nobis ponitur vitæ Apostolicæ imago & delineatio. Si Domini præcursores esse, vitamque Apostolicam suo tempore agere, ac viam Christo adventuro præpa-

rare aveamus; paupertatem S. Joannis, nuditatem, omniisque sensualitatis mortificationem, attendamus & pro modulo nostro imitari studeamus, ut ad discurrendum in quævis loca, & regiones, expediti inveniamur.

V. Denique in quàm plurimis aliis officiis, favoribus ac prærogativis magnitudo S. Baptistæ eluxit. 1. Magnus fuit genere & natalibus, utpote a parentibus, virtute & Aaronico, sacerdotalique sanguine illustribus. 2. Magnus fuit nativitate; ex sterili utero, parentibusque ætate procreatus, per miraculum, genitus. 3. Magnus fuit, quia in utero sanctificatus & Spiritu Sancto repletus: *Renatus antequam natus*, ait S. Gregorius in Job c. 2. 4. Magnus fuit, quia in utero & infantia rationis usu donatus, Christum præsentem cognovit, & præ gaudio exiliit. 5. Magnus fuit, cui magni nomen ab Angelo mirabiliter impositum. *Ioannes est nomen ejus*. 6. Magnus fuit, quia à pueritia hominum consortia fugit, admirabilè in solitudine vitam egit. *Recessus montium, sylvarum anfractus, & vallium subterjacentes vastitas*, puero Patriarcha domicilia præbuerunt, ait S. Petrus Damianus. 7. Magnus fuit prophetiæ dono, quia major illo Propheta non surrexit, teste ipsomet Christo Domino Luca c. 7. *Dico vobis, major inter natos mulierum Propheta, Ioanne Baptista nemo est*. 8. Magnus fuit Baptista, à Deo ad baptizandum missus. *Qui misit me baptizare*, Deus scilicet, *ille mihi dixit*. Joan. 1. 9. Magnus fuit Doctor. 10. Magnus Martyr. 11. Magnus humilitate; quia in corde suo minimus, licet officio, virtute & dignitate esset maxi-

V.
Magnus
aliis favo-
ribus ex-
traordina-
riis.

maximus. 12. Magnus charitate & zelo animarum, omnigenaque perfectione & sanctitate: *Lucerna ardens & lucens: & quaquaversum sanctitatis radios diffundens. Quae omnia stupenda, laudanda & in laudem Conditoris, ac S. Joannis vertenda.*

VI. Atque ex praedictis omnibus illud resuleat Christi Domini excellentissimum, sublimissimum, maximumque praeconium, nulli Apostolorum, Prophetarum, Patriarcharum aut Sanctorum reliquorum concessum: *Inter natos mulierum, non surrexit major Ioanne Baptista. Quae verba licet S. Hilarius & alii explicent non surrexisse Prophetam majorem Joanne, nihilominus universim exponit S. Ambrosius serm. 94. Praecellit, inquit, cunctis Ioannes, eminent univertis, antecellit Prophetas, supergreditur Patriarchas. Et quisquis ex muliere (non Virgine) est, inferior est Joanne. S. Augustinus serm. 4. de Baptista: Quisquis Ioanne plus est, non tantum homo, sed & Deus est. S. Chrysostomus, praedicta Christi verba exponens serm. 38. in Matth. ait: Non peperit mulier Ioanne majorem. S. Theodorus Studites: Et Prophetis, & Apostolis, & aliis omnibus re vera prior est, magnus Praecursor. Denique Cardinalis Petrus Damiani: Eleventur omnes, & meritorum prerogativa, ante consistorium Majestatis exultent, non erit tamen, qui ad Baptista Ioannis privilegium*

audeat aspirare: unus est & secundum non habet, qui choris intertextus angelicis, sublimioris corona titulu, univertitu humana transcendit ascensum. Verò igitur, magnus S. Joannes, imò maximus, quo inter natos mulierum major non surrexit.

Quae cum ita sint, Charissimi, si & vos coram Domino, magni esse cupitis. 1. Omnia terrena, quae caduca sunt, & mundus magni ducit, despiciite: interna verò, gratiam, virtutem, perfectionem, maximi aestimate. 2. Vitae innocentiam, & à gravibus aequè ac levioribus deliberatis peccatis, puritatem sectemini. 3. Carnis mortificationem, austeritatem & penitentiam, quantum sanitas & Superiorum sinit facultas, nunquam deserite. 4. Ut & vos Praecursores Domini evadatis, & viam Domino in mortalium cordibus praeparatis, allaborate. 5. Denique prerogativas quam plurimas S. Joanni proprias, admiramini; at virtutum decora, animi demissionem profundissimam, charitatem ardentissimam, zelum animarum invictissimum, pro vestro modulo imitari satagite: Hæc ratione magni, coram Domino eritis, & cum magno Baptista in caelesti patria aeternum triumphabitis.

EXHORTATIO I. PRO FESTO S. JOSEPHI.

Duodenos Ejus honoris & gloria titulos exponit.

T H E M A.

Hoc honore dignus est, quem Rex voluerit honorare, Esther. c. 8.

Uōd ſic, quæ ſparſim de S. JOSEPHO niva Virginis Sponſo Scriptura Evangelica commemorat, in unum colligamus; eum profectō magnis laudum præconiis commendatum, ac multiplici gloriâ & honore coronatum eſſe reperiemus. Hæc autem omnia cum Petro de Juliano Cameracenſi Epifcopo, ac poſtmodum S. R. E. Cardinali ad numerum duodenarium redigemus: & veluti duodenos lapides pretioſos aureo Velleri innectemus. eoque D. Joſephum exornabimus. Vel coronam ſtellarum duodecim (quomodo in Apocalypſi D. Virginis) Sancto huic fabricabimus, eaque regali ſtemmate ſatum coronabimus. Vel è roſis, liliis, cariophyllis, aliisque floribus duodenis Sertum contexamus, quo floridum Deiparæ Sponſum redimitum exhibeamus. Vel honores duodenos à Cæleſti ASSUERO huic MARDOCHÆO myſtico largè,

liberalitèrque conceſſos referemus, iisque Patriarcham hunc glorioſum celebrabimus.

Agè igitur, hæc duodena præconia, ſeu encomia, velut duodena cimelia, aut ſidera, aut flores, aut honorum faſtigia recenſeamus; ſeo fine, ut S. Joſephum magnum, eximium, ac ſublimem Sanctum eſſe, luce meridianâ clariùs cognoſcam⁹, eumque ſingulari honore, amore, obſequio & cultu proſequamur. *Hoc enim honore dignus eſt, quem Rex voluerit honorare. l. c.*

I. Primus itaque D. Joſephi honor & gloria eſt; quòd antiquiſſimâ nobiſſimâque ſtirpe Regiâ prognatus ſit: & non duntaxat Patriarchas DEO dilectos Abraham, Iſaacum & Iſraëlem; verum etiam Davidem, Salomonem, Manafſem, Ezechiam, aliòſque Reges Progenitores numerârît, teſte Evangeliftâ, qui librum generationis JEſu Chriſti, Filii David, ab Abrahamo inchoans, ita demum concludit:

I. s. Joſeph è ſtirpe Regiâ oriundus.

T Jacob

Jacob genuit Joseph, virum Mariae, de qua natus est **JESUS**, qui vocatur Christus. Matth. Cap. 1. In quæ verba Doctor Meiliffius Homil. 2. super Misus est: Verè (inquit) de domo David, verè de stirpe Regiæ descendit vir ille Joseph, nobilis genere, mente nobilior. Magna hæc est S. Josephi gloria Nobilitas Generis; sed longè major nobilitas mentis, quæ eximie floruit. Nobilitas apud nos inventa est ad similitudinem illius quæ est apud Deum. Ille apud Deum nobilis est, quem **DEUS** suâ gratiâ sibi gratiâ facit, ita in foro civili nobilis est, quem Princeps suâ gratiâ gratum sibi & nobilem facit. Dubitare autem an dignus sit, quem Princeps elegit, sacrilegi instar est. Inquit Juris-Consultorum Dux Bartolus in L. 3. C. de crim. facril. Utrâque Nobilitas conjuncta, major utique gloria & honor est, quæ in Sancto Patriarchâ nostro effulget.

II. **Christi & B. V. M. Con sanguineus.**

II. Alter D. Josephi honor & gloria, quæ à Deo coronatus extitit, est, quod non solum Virginis Matris Mariæ, sed & Jesu Christi Redemptoris nostri sit consanguineus: nam & Virgo Beata descendit è Davidis Sanguine; & Christus Davidis Filius nuncupatur; & Joseph ex eodem stemmate & cognatione ortum ducit, Evangelistâ teste: Misus est Gabriel Angelus à Deo ad Virginem desponsatam viro, cui nomen erat Joseph de Domo David. Si tantus honor est in Francia, esse prognatum Sanguine Regio: quanta erit D. Josepho gloria reginæ cæli, ac cæli terræque Monarchæ Jesu Christo Sanguine junctum esse? Sed & hæc Sanguinis conjunctio nihil ipsi utilitatis peperisset (uti nec Achaz, nec Salomoni, nec aliis Regibus impiis

profuit) nisi gratia divina. Justitia & amicitia ac cognatio spiritualis accessisset; utraq; verò associata, duplex est gloria, quæ in Sancto Josepho mirificè elucefcit.

III. Tercius hujus Sancti honor & gloria, quibus exornatus fuit, est quod sacratissimæ Dei Matris sicut Sponsus, ipsi Matrimonii vinculo desponsatus, ut Evangelista commemorat. Virginem desponsatam viro, cui nomen erat **JOSEPH**. Et rursus: **Joseph Virum MARIÆ**. Non quidem more aliorum virorum carnaliter copulatus; sed casto, virtuosoque amore, ac matrimonio junctus. S. Gregorius Nazianzenus laudatus Gorgoniæ Sororis suæ maritum in patre gyri funebri, ait: vultis uno verbo virum describam? **Vir erat illius**. Neque enim scio, quid ampliùs dicere necesse sit: scilicet tam piæ & sanctæ Conjugis. Simili modo, vultis, uno verbo Josephum deprædicem? **Vir erat illius**. Scilicet **Dei Matris**, quæ nulla in terris, nec in cælis major, excellentior, atque sanctior excogitari potest inec scio, quid ampliùs dicere necesse sit. Tanta enim ea est gloria & felicitas, ut major reperiri nequeat.

IV. Quartus sancti hujus Patriarchæ honor & gloria, quæ fuit exaltatus, est, quod fuerit Christi Domini Nutritus & Pater legalis, & Filii & Matris obsequiis deputatus. **Pater tuus & ego** (inquit B. Virgo) **dolentes quærebamus te** Luc. 2. Si præclarus existimatur titulus S. Joannis Evangelistæ, omnium ore celebratus, & Christi ore pronuntiatus: **Ecce Filius tuus**: Cur non etiam omnium ore celebretur titulus **JOSEPH**, Virgi-

Virginis ore prolatus : *Ecce Pater tuus ?*
 Quid majus est Filium esse Virginis ,
 an Conjugem esse Virginis ? Quid mira-
 bilius Filium dici Virginis Deiparæ ,
 an Patrem Christi Optimi Maximi ?
 De Rege Macedonum Philippo Sabel-
 lias Orator disertissimus asserbat :
 Philippe, omnia reliqua tacitus præter-
 ito ; *Hoc unum dixisse sufficiat : Filium*
te habere Alexandrum. O gloriosissime
 Joseph ! omnibus aliis omisis præco-
 niis tuis, hoc unum dixisse sufficiat :
 Filium te habere **D E U M**. Filium
 (inquam) infinitâ Potentiâ, Sapientiâ,
 clementiâ, opulentiâ, bonitate ac
 polchritudine præditum. O quid
 hæc honori & gloriæ adjici poterit ?
 V. Quintus Christi Nutritii honor
 & gloria, quâ sublimatus fuit, est,
 quod Virgo sit, & virginitatis titulo
 decoratus. Quod enim Beatâ Virgine
 consentiente, S. Joseph perpetuæ virgi-
 nitatis Propositum, Votumque servavit,
 ex responso Gabriëli dato post despon-
 sationem, liquet : *Quomodo fiet istud,*
quoniam virum non cognosco ? Unde rectè
 S. Bernardinus Serm. de S. Joseph.
 Tom. 3. ait : *Credo Joseph fuisse mundis-*
simum in virginitate, ardentissimum
in charitate, altissimum in contemplatione,
ut esset adiutorium simile Virgini. O
 quantus decor ! quantus honor &
 gloria !
 VI. Sextus Sancti hujus honor &
 gloria ; quod ipsi, tanquam Secretario
 intimo, arcana cælestia per Angelum
 revelata sint ; de Incarnatione, de fuga
 in Ægyptum, de reditu in Nazareth,
 de redemptione Mundi. Apparens enim

ei trepidanti Angelus in somnis ajebat :
Joseph Fili David, noli timere accipere
Mariam Conjugem tuam ; quod enim
in ea natum est, de Spiritu Sancto est.
 Si tantus honor est, incima Reguna
 consilia penetrare ; quanta Josephi
 gloria est, sublimissima cæli Monarchæ
 arcana rimari ?
 VII. Septimus Cælestis hujus Secre-
 tarii honor & gloria est Justitia :
Joseph autem, cum esset justus ; ait Evan-
gelista. Quo nomine non una duntaxat
Justitia, virtus specialis intelligitur ; sed
Justitia generalis, seu sanctitas vitæ
cum Fide, Spe, Charitate, omniumque
virtutum honestate intelligitur. Credi-
dit Abraham Deo ; & reputatum est illi
ad justitiam. Credidit & Joseph Deo,
Messiam nasciturum ex Virgine &
Spiritus sancti spiramine, & reputatum
est ei ad justitiam. Verè Eusebius Cæsa-
riensis Lib. 7. de Præc. Evang. c. 2.
Aderat (inquit) Josepho libertas animi,
pudor eximius, justitia, modestia, Pruden-
tia summa ; sed pietate in Deum maxime
præstabat. Atque in his secundum nomi-
nis sui etymon semper crescebat : cui
benedictio illa Josephi, Filii Jacob
apprimè convenit : Filius accrescens
Joseph, Filius accrescens. Genes. 49.
 Pagninus vertit : *ut ramus crescens Joseph ;*
ut ramus fructificans juxta fontem,
& proferens flores & fructus omni-
genæ perfectionis & justitiæ. Nonne
Infans ille, quem Joseph amplecte-
batur, cujus pedes sæpe osculabatur,
juxta quem sedebat, dormiebat, vigi-
labat, & virtutibus crescebat, omnium
bonorum fons erat uberrimus ?
 T 2 Quam

VII.
 Justitiâ &
 sanctitate
 claris-
 simus.

Quam bene ergo juxta fontem crevisse
 censendus est in justitia & sanctitate
 Joseph Filius accrescens, plus quam
 alter Joseph Filius Jacob? o quanta laus!
 quanta gloria!

VIII.
 Nominis
 JESU
 Promul-
 gator.

VIII. Octavum Joseph justi decus est,
 quod sanctissimum JESU nomen,
 ab æterno decretum, atque impositum,
 ab Angelo Gabriele in tempore reve-
 latum, ab ipso Joseph hominibus solen-
 niter sit promulgatum: nam ut perhibet
 Evangelium, dictum ipsi ab Angelo est:
Vocabis nomen ejus Jesum. Quod & ipse
 fidelissimè præstitit; subjungitur enim:
Postquam consummati sunt dies octo:
vocatum est nomen ejus JESUS. O
 quantus honor! quantum tibi debemus,
 o Joseph! quod nobis hoc venerabile
 Nomen, in quo omne genu flectitur,
 cælestium, terrestrium, & inferorum,
 promulgaveris! Quantum tibi
 debemus, quod hoc amabile nomen,
 quod est in ore mel mirificum, in aure
 dulce canticum, in corde nectar
 calicum, patefeceris?

IX.
 Particeps
 mysterio-
 rum Fidei.

IX. Nonum Viri hujus sancti orna-
 mentum est, quod particeps mysterio-
 rum Fidei extiterit, & in ejus præsentia
 tot ac tanta Fidei mysteria declarantur,
 Christo enim & nato, & à Pastoribus
 invento, & circumciso, & à Magis
 adorato, muneribusque honorato,
 & in templo præsentato, & in medio
 Doctorum reperto præsens adfuit
 Joseph. *Invenereunt* (ait Evangelium)
Mariam & Joseph, & Infantem positum
in præsepio. Tulerunt Puerum JESUM
in Jerusalem (scilicet Joseph & B. Virgo)
ut sisterent eum Domino. Ipse quoties
 JESUM tulit in brachiis? quoties

plexatus? quoties pectori appressit?
 O quanta gratia! Semel Simeon
 Christum in ulnas accepit; miròque
 exultans gaudio, canticum Deo
 cecinit: at Joseph non semel, sed sapien-
 tissimè eundem optatissimum Messiam
 brachiis tulit & amplexatus est:
 quamnam ergo cantica, quas gratiarum
 actiones corde & ore retulerit? Recu-
 buit semel duntaxat caput Joannes
 Evangelistæ super pectus CHRISTI:
 recubuit pectus & caput Christi, imò
 totus Christus super Josephum: expe-
 si igitur Joannes in signum amoris
 dictus est *Discipulus, quem diligebat Jesus*,
 quis titulus, quæ laus, quis honor
 Josepho debetur, ad cuius pectus
 toties piissimus JESUS recubuit, &
 in cuius ulnis toties requievit? eumque
 non solum digito monstravit, ac semel
 ut Sanctus Baptista, sacrum ejus verti-
 cem tetigit; sed humeris innixum,
 in Ægyptum fugiens, deportavit,
 ac sollicitudine paternâ præsentissimo
 crimini subduxit?

X. Decimum Josephi encomium
 & laus fuit, quod non solum veterum,
 sed & novorum Prophetarum oraculis
 de his edoctus est, quæ Salvatori mundi
 veròque Messie in vitæ decursu erant
 eventura: nam Simeon Spiritu sancto
 afflatus, benedixit eis & prophetaus
 de Christi Passione, ad Mariam
 Matrem JESU edixit: *Tuam ipsius animam*
pertransibit gladius, doloris scilicet &
compassionis in morte Filii. Et *posi-*
tus est hic in signum, cui contradicetur.
 Hæc ipse non solum audire meruit; sed
 & ex parte impleri conspexit: non enim
 duntaxat primus post Virginem,
 Cælestem

Caelestem Sponsum, è thalamo procedentem in Praesepio Bethlehemitico vidit, primus adoravit, primus caelestis mannae è caelo venientis dulcedinem degustavit, primus post longissimam noctem Solem orientem intuitus est; namque postea enutrivit, coluit, amavit: sed & Herodis persecutionem patientem, in Aegyptum detulit, manuum labore sustentavit, paupertatem, molestiasque inter barbaras gentes sustinentem, experientia didicit.

XI. Undecima Josephi laus & gloria est, quod non solum Prophetica allocutione; sed etiam Angelica familiaritate & alloquio saepe fuerit recreatus. 1. quidem, cum Incarnatione peracta, dubius fluctuaret, audiit: *Joseph Fili David noli timere accipere Mariam Conjugem tuam.* 2. Imminente Herodis persecutione, apparuit ei Angelus in somnis dicens: *Joseph, accipe Puerum & Matrem ejus & fuge in Aegyptum.* 3. Defuncto Herode, rursum Angelus: *Exurge & accipe Puerum & Matrem ejus & vade in terram Israel.* 4. Redux in Israel Archelaum pro Patre regnantem veritus, & ab Angelo admonitus, secessit in partes Galilaeae. Si honor est vel semel cum Angelo loqui; quantus erit toties ab Angelo moneri & edoceri?

XII. duodecim⁹ honor & gloria Joseph est, quod non solum Dei Mater & caelorum Regina ac Domina Angelorum; sed & Dei Filius Rex Regum & Dominus Dominantium ac Monarcha Angelorum ipsi subditus fuerit. De Virgine Matre quis dubitat? cum vir sit caput mulieris? Et Sponsa Sponso sit subdita, ac ejus potestati subiecta. De Filio quoque adstruit Evangelista;

Et erat subditus illis. Mirabile quidem fuit Solem in caelo stare. Josue c. 10. *Obediente Domino voci hominis.* Sed multo fuit mirabilius, Justitiae Solem in terras retrogredi, ac descendere, incarnatumque Deum voci Josephi, veluti Patris obedire. *Erat enim subditus illis.* Luc. 2. *Hac subjectio (ait Gerson) sicut inestimabilem notat humilitatem in Christo; ita dignitatem incomparabilem signat in Joseph & Maria.* Omnia & stupenda novitas: subditur servo Dominus; humiliatur homini Deus!

Ecce, Carissimi, hi sunt duodeni honores, à Caestri Assuero Josepho, tanquam alteri Mardochaeo, decreti: haec sunt duodena cimelia, Aureo JOSEPHI Velleri infixa: haec sunt duodena sidera in diademate Josephi radiantia: hi sunt duodeni Flores pulcherrimi & odoratissimi, in ejus sero fragrantés. Sic honorabitur, sic gloria & honore coronabitur, quem rex caelestis voluerit honorare. Cuiam Sanctorum similia evenere? Plures Sancti oriundi fuere è Prosapia Regia; sed non è Familia & consanguinitate JESU & MARIAE, veluti Josephi. Plures Sancti fuere Virgines; sed non Virginis Virginum Sponsi, ut Josephi. Plures Sancti fuere Prophetæ, & conscii arcanorum caelestium; sed non adfuere praecipuis Fidei nostrae mysteriis, ut Josephi. Plures Sancti fuere iusti, ac sanctitate illustres; sed non fuere Christi Domini nostri Nutritii; Servi fuere, non Patres, ut Josephi. Plures Sancti Angelis fuere familiares; sed non Domestici JESU & MARIAE; nec hos subditos habuere, ut Josephi.

T; Omnia

Omnia charismata, in aliis sparsa, in uno Joseph fuere collecta. Imò reliqua quæ aliis negata, uni Josepho fuere concessa. Joseph è Stirpe Regiâ oriundus; quid clarius? Joseph Jesu & Mariæ sanguine junctus, quid honestius? JOSEPH Deipara Sponsus; quid amabilius? Joseph JESU CHRISTI Redemptoris nostri Nutritius, quid optabilius? quid majus & excellentius? Joseph arcanorum caelestium conscius, quid illustrius? Joseph virginitate, justitiâ, sanctitate, in Jesum & Mariam potestate inclutus, quid gloriosius?

Quis igitur Sanctorum reliquorum Josepho erit comparandus aut anteposendus? O quantus Sanctus! Quàm in cælo gloriosus! Quàm JESU & MARIÆ carus! Quàm potens patrocinio apud Jesum & Mariam! de quo Sancta Theresia dicere ausa (in vita c. 6.) *Non memini me aliquid ab eo petiisse, cujus me consuetem non reddiderit.* Sic igitur honorabitur, quem Deus voluerit honorare. Hunc & nos honoramus, colamus, amemus, invocemus, & opem ejus in die tribulationis certò certius experiemur.

EXHORTATIO II.
PRO FESTO S. JOSEPHI.

Ostendit, S. Josephum peculiarem esse Societatis JESU Patronum.

T H E M A.

Cùm esset desponsata Mater JESU Maria Joseph. Matth. 1.

Facile applicabitur alteri Ordini religioso.

I post Divam Virginem sanctissimam Dei Matrem ullum Sanctorum peculiari devotione Populus Christianus prosequitur; jure merito is est D. JOSEPHUS, Sanctæ Virginis Mariæ Sponsus, Christi Domini Nutritius. Omnes enim gratiæ, favores, dona & charismata in aliis Sanctis sparsa, in uno Joseph fuere collecta: imò quæ reliquis fuere

negata, uni Josepho fuere concessa. Plures Sancti fuere oriundi è Profanâ Regiâ; sed non è Familiâ & Sanguine Jesu & Mariæ. Plures Sancti fuere Virgines; sed non Virginis Virginum Sponsi, ut Josephus. Plures Sancti fuere Prophetæ, & conscii arcanorum caelestium; sed non ad fuere præcipuis religionis nostræ mysteriis ut Josephus. Plures Sancti fuere justii, ac sanctitate illustres; sed non fuere Christi Nutritii, servi fuere, non Patres, ut Josephus. Plures

plures Sancti Angelis fuere familiares; sed non Domestici JESU & MARIÆ, nec hos subditos habuere ut Josephus. Sic honorabitur, quem Rex Cælestis voluerit honorare. Ob quæ præstantissima & sublimissima charismata merito omnis Populus Christianus singulari honore & obsequio tantum Sanctum prosequitur. Ut verò nos in ejus cultu & devotione crescamus, causas nonnullas proferam, quæ illum peculiarem Societatis nostræ Patronum esse, adeoque singulari à nobis devotione colendum ostendent.

I. Titulus primus colendi S. Josephum tanquam peculiarem Societatis Patronum, est, quia fuit Nutritius, & Pater dictus Domini nostri JESU Christi, Societatis JESU, Imperatoris, Ducis, & Archistrategi, sub cujus vexillo militat. Ac proinde quidquid obsequiorum in Deum nostrum contulit, à quo & esse & nomen & omnia habemus, id merito sibi quodammodo collatum, grata agnoscit Societas JESU. Quid enim? S. Josephus Christum nondum natum una cum Virgine matre in Bethlehem deduxit, natum adoravit, in brachiis gestavit, amissum dolens quaesivit, ut Herodis furori eriperet, in Ægyptum deportavit, & septennio manuum suarum labore aluit, ab injuriis populi barbarici defendit, Dei monitu, Herode mortuo, in terram Israël & in Nazareth reduxit. Quæ omnia ingentia cum sint beneficia & obsequia, JESU Regi nostro & Capitaneo ac Capiti Societatis Iesu cohortis præstita, quis non videt eadem quodque membris ac militibus ejus fuisse exhibita, ac

propterea singulari devotione hunc Sanctum esse colendum? Et quidem (quod omnino peculiare est) ipse sanctissimum JESU nomen, quo honoratur & gloriatur Societas, ab æterno ei decretum, atque impositum, ab Archangelo Gabriele in tempore revelatum, hominibus solenniter promulgavit; nam (ut testatur Evangelium) dictum ipsi ab Angelo est: *Vocabis nomen ejus Jesum.* Quod & ipse fidelissimè præstitit; subjungitur enim: *Postquam consummati sunt dies octo: vocatum est nomen ejus JESUS.* O quantum igitur debet Societas JESU huic Divo, quod hoc venerabile nomen, in quo omne genu flectitur, cælestium, terrestrium & infernorum, & quo Societas quodque gaudet, ipse promulgaverit? Quantum ipsi debemus, quod hoc amabile nomen, quod est in ore mel mirificum, in aure dulce canticum, in corde nectar calicum, patefecerit, & Christo indiderit. quo factò Societas hoc venerabile nomen & ore, & calamo, & in literis, & in insignibus præferre valet.

Laus igitur & gratiarum actio tibi sanctissime Joseph. quod tot obsequiis Jesum Ducem, Societatis Authorem, & supremum Archistrategum educaris, nutriveris, & curam paternam gesseris, quodque gloriosissimum JESU nomen Infanti Divino imposueris, cujus excellentia eandem ut plurimum deleat, ita ad maxima quæque pro Nominis hujus gloriâ orbe toto agenda animatur, ac propterea tibi, ô Dive Joseph, vel maxime devinctam se profitetur, Teque ut Tutelarem suum præcipuâ devotione veneratur.

II. Alter

II.
Quia
Sponsus
Deiparae.

II. Alter titulus, ob quem Societas merito D. Josephum tanquam Patronū peculiarem colit, est: quod sit Sponsus sanctissimæ Dei Matris, ipsi matrimonii vinculo desponsatus. ut Evangelistæ commemorant. *Virginem desponsatam Viro, cui nomen erat Joseph. Et: Joseph virum Mariae*; non quidem more aliorum virorum carnaliter copulatus, sed casto, virtuosoque amore junctus. Atque hoc titulo 1. Quia Sponsus est Deiparae, quæ est Mater Jesu Imperatoris nostri, cujus tota est quanta, quanta est, Societas. 2. Quia Mater quodque spiritualis fuit S. Ignatii Fundatoris Societatis, qui novæ vitæ Tirocinium positurus, D. Virgini se commendavit, sub ejus invocatione castitatis voto se obstrinxit: in Monte Serrato ad ejus aram se sacrae militiæ Tironem ei stitit atque obtulit. 3. Quia Mater quodque fuit primæ Societatis atque primorum decem Patrum, qui Parisiis in Monte Martyrum in ejus templo ante ejus esiliem Festo Assumptionis prima Societatis Jesu incunabula & fundamenta sub Ejus invocatione jecerunt, dum Castitatis Voto sese obstrinxerunt: postmodum Romæ in templo S. Pauli ante aram ejusdem sanctissimæ Virginis Professionem solemnem hæc formulâ: *coram Sacratissimâ Virgine Mariâ*, emiserrunt, non sine singulari erga Virginem devotione, ac tenerrimæ pietatis lacrymis, tum ab Ignatio, tum ab aliis profusus. His, inquam, de causis omnino par est, sanctum Josephum, tanquam Virginis sanctissimæ, Matris suæ spiritualis Sponsum maximâ veneratione, ut peculiarem Tutelarem coli. Et

quidem eò magis, quò insigniori Castitatis honore sanctus Joseph refullit; Virgo enim fuit; & Virginitatis titulo decoratus, & virginitatis Dei Genitricis defensor & cultos: ut ex Responso Virginis Gabrieli dato, post desponsationem, liquet: *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco*: Ex quibus verbis constat, Virginem, conscientie Sancto Josepho, perpetuæ Virginitatis votum ac propositum servasse. Cum igitur S. Ignatius singularem à Diva Virgine Castitatis gratiam, & spiritum obtinuerit, ab eo in universam Societatem quodammodo propagatum: patet, quo honore, & devotione castissimæ Virginis castissimum Sponsum & Virginitatis ejus Tutorem prosequi debeat.

III. Tertius titulus peculiaris erga Divum Josephum venerationis est: quod S. Ignatius Patriarcha nosse facem nobis Filiis prætulerit; ac sollemnissimo Eundem honore prosecutus, Familiae suæ Patronum visus sit adhibuisse: fuit quippe in ejus cubiculo imago Divum Josephum, unaque cum Jesu Deiparam referens; ante hanc & sacrificabat ipse & preces fundebat; in charta annotationes altari imponebat, & dubiis suis consilium, obscurum lumen flagitabat: ibi Filius observanda annotabat, deiparâ scilicet Consultatorem, & S. Josepho Consiliario, Auspice, & Sequeitro. Testis pariter Ignatiant in Josephum pietatis est aureus ille Exercitiorum Libellus, qui Deiparâ Josephi Sponsâ Adjutrice, ac Magistra concriptus, sæpius Josephi actus, more,

officia & affectus accuratè perpendendos proponit, atque ad eosdem pro viribus imitandos (qui optimus hujus Sancti coleandi modus est) hortatur & impellit.

Amavit igitur Josephum Ignatius, nec otiose; sed verbo amavit & exemplo, dum post Christi ac Virginis imitationem sibi, Filiisque suis celeste hoc exemplar, Josephum imitandum non uno in loco præscripsit.

IV. Quartus titulus est, quia ab innumeris ex universa Societate cultus & peculiaris venerationis exemplum præbetur erga Divum Josephum. Neque enim degener à præcellis Sancti Parentis cogitationibus reliqua fuit Familia Societatis, quæ præcipuam semper in eo locavit operam, ut non solum nominis; sed & amoris in JOSEPHUM JESU Socia fieret, ut hunc JESU Nominis Promulgatorem amandum, celebrandumque, omnibus, quaquà posset, divulgaret. Nec irritus cecidit conatus: præterquam enim quòd in plerisque, quæ copiosa per Europam sparsa sunt, domiciliis, templa vel sacella, vel Adolescentum Seminaria, ejus nomine insignita recensent; vel in hæc nostrâ Rheni inferioris Provinciâ, quot ejusmodi honoris & amoris reperiuntur Insignia? ab hoc Divo nomen præferunt, eidemque consecrata sunt templum Novesensè, Gymnasium Embricènsè & Hildesensè, Sacellum Aquisgranensè, aliæque. Quin & ut ejusdem Sancti cultum in Asiam, Africam & Americam transferret, studiosissimè laboravit Societas: &

eo quidem fructu, quem publico bonorum omnium solatio literæ ex ultimis alterius Orbis partibus in annuas relatæ renunciârunt. Ex America ita legimus: Locus nullus sub cælo est, ubi majore solennitate ac lætitiâ S. Josephi Natalis, quàm in Canada Americæ Provinciâ celebratur, ignibus festivis, tormentorum explosionibus, conventuque hominum, quàm unquam frequentissimo dies hic agitur. Primus gentis hujus Regulus salutaribus undis ablutus Josephi nomen accepit. Tanta in Paraguarienti Provinciâ erga Divi Josephi nomen veneratio, ut tota illa è gentilitate ad Fidem Orthodoxam traducta Provincia S. JOSEPHI Colonia nominetur. Ita quocunque graditur JESU Societas, graditur autem, quò Sol pertingit, cum Nominis hujus gloriâ etiam Nutritii ejus cultum indefessè propagat.

Longum foret retexere seriem eorum, qui è Societate JESU peculiari Divum hunc cultu & amore fuere profecti. Unus omnium loco memorandus venit Venerabilis P. Balthasar Alvarez usque eò provèxæ sanctitatis, ut Sanctâ Virgine Theresiâ, quæ cum à confessionibus venerabatur, teste, nemo ex ætatis illius hominibus altioris perfectionis gradum tenuerit; huic sacram Ædem Lauretanam piè vilitanti Virgo Deipara coràm aspectabilem se præbuit; utque speciali Sponsum suum Josephum amore & cultu prosequeretur, commendavit. Ita nempe Dei Filius sui amantibus amorem etiam suæ Genitricis insinuat; & Deipara pariter valentes apud se gratiâ sui Sponû facit amatores. Et

quid minus ea, quam pallio suo fovere visa est, **MARIÆ** Filia, **JESU** Socia (Religio) agere queat, quam ut hujus Nutritium, illius Sponsum peculiari conatu ac devotione colendum susciperet?

Illam etiam ingeniosa præ reliquis **JESU** Sociorum in propagando **S. JOSEPHI** cultu industria laudem meretur, quod verbo & exemplo populos ad ejus amorem vocare non contenti, plurimis idipsum libris de ejus laudibus, prærogativis, & gloria conscriptis & posteritati relictis etiam mortui agere non desistant. Taceo Suatios, Canifios, Barradios & Raynaudos, Salmerones & Bolandos, Morales & Coretos, Barrios & Nadaños, Jaquinotios & Allozios, Masollos & Binetos, aliisque quam plurimos, qui omnes expedito calamo pia mentis suæ sensa, & destinata Josephi amoribus alimenta conscripserunt, ut quod ipsi pertingere non possent, ibidem in sui ingenii monumentis Josephum amandum, colendumque proponerent.

Quapropter horum **JOSEPHI** Cultorum exemplo, Divum hunc tanquam peculiarem Societatis nostræ

Patronum veneremur, ut qui non solum **JESU** Redemptoris, Salvatoris & Imperatoris nostri curam gessit, nobis Eum educavit, & mille obsequiis profecutus est; verum etiam sanctissimum **JESU** Nomen, quo gloriatur Societas, Eidem in Circumcisione imposuit. Deinde hunc Castissimæ Virginis castissimum Sponsum, & Deiparæ Matris nostræ Societatis amantissimæ Conjugem ejus exemplo, amore singulari complectamur. Exemplo Sancti Patriarchæ nostri in dubio, in obscuris atque perplexis ad Eum velut Consiliarium, & Lumen nostrum cum fiducia recurramus. Ac denique cum tot illustribus Societatis nostræ Viris Magni hujus Sancti cultum, honorem, & venerationem verbo & exemplo, Scriptis & libris quæcumque propagemus. Ita vicissim **S. JOSEPHUS** primus **JESU** in terris degentis Socius, qui **JESUM** in terris commorantem tuitus est, educavit, protexit, defendit, cum **JESU** ullis ejus auxiliis haud amplius indigente in **JESU** Sociorum curam, oculos, & affectum dirigere, eosque sibi devotissimos paterni sui protectione protegere, regere atque defendere non dedignabitur.

EXHORTATIO I.

Pro Festo Magni Ecclesie Doctoris

S. AUGUSTINI.

Anima Religiosa ejus exemplo serum suum erga Deum deplorat amorem. Per modum meditationis, aut modi secundi orandi.

T H E M A.

Vos estis Lux Mundi. Matth. Cap. 5. 14.

V E L:

Serò Te amavi Pulchritudo tam antiqua, pulchritudo tam nova.

S. Augustinus in Soliloq. c. 31.

QUOD aeterna Veritas de Apostolis pronuntiavit. *Matt. c. 5. 14. Vos estis lux mundi*; ut nimirum mundum errorum, ac vitiorum tenebris obscuratum, luce doctrinae, vitaeque evangelicae illuminetis; veluti S. Hilarius exponit. Idem meritò de magnis Ecclesiae sanctae Doctoribus asserere licet: *Vos estis lux mundi.* I. e. Quemadmodum Sol illuminat cloacas putridas; sed ab iis non sordidatur. Angelus homines, vir puerum; ita Doctores sancti homines carnales instruunt; sed nullam ab eis maculam contrahunt; mente velut Sol in caelo versantur; sed inde radios in terram spargunt, quibus eam illustrant, & verbis atque exemplis calefaciunt & accendunt. Eiusmodi lux Mundi,

eiusmodi Sol verè fuit sanctus Patet AUGUSTINUS, quorum Mundum doctrinae & vitae suae radiis illuminavit. Sol & Lux fuit Africae, in qua Episcopati summam laudem praefuit. Sol & Lux fuit Asiae, Americae & Europae, totiusque Ecclesiae, quas sua eruditione instruxit, haeresibus liberavit, erroribus purgavit, sanctitatis fulgore pertrinxit. Sol & Lux fuit duplici Ordini suo Canonico Regularium & Eremitarum, quibus regulas sanctissimas praescripsit, quas deinde alii Ordines quadraginta amplexi sunt. Sol & Lux est nobis quoque, quotquot hic praesentes sumus. At quid haec Lux ostendit? Quid Magnus hic Doctor nos docet? Innumera, omnis perfectionis tradit documenta, quae magna & multa Ejus volumina complectuntur.

V 2

At

At omnibus illis hâc vice præteritis, unicum duntaxat ex Libris Confessionū proferemus, quo religiosam animam ferum suum erga DEUM amorem lamentari & deplorare, exemplo suo, ac verbo hortatur atque docet, dicens: *Serò te amavi, Pulchritudo tam antiqua, Pulchritudo tam nova.* l.c. Quam sententiam per partes exponemus.

I. *Serò te amavi.* Si in Sanctos, Deum in cælesti gloria perpetuò facie ad facie contemplantes, dolor quispiam cadere posset; eò vel maximè tangerentur dolore, quòd vel momentum vitæ suæ mortalis absque DEO tam amabilis tam pulcri, tam boni amore prætermisissent. Ita Sancti in hac vitæ mentis oculos aperientes, æciritatēque priorē agnoscētes, Deique bonitatem clariùs intuentes, dolent ac deplorant, tot vitæ suæ dies, menses & annos absque Dei sui, adeò boni ac pulchri amore esse præterlapsos. Ex his fuit Magnus AUGUSTINUS: natus is est Tagaste in Africa Patre Patricio, Matre Monicâ Feminâ sanctâ, à qua piè & catholicè educatus, lapsus est in hæresin Manichæorum, in qua usque ad annum trigésimum tertium perseveravit, adeòque hos omnes annos malè impendit, Deum non amavit, quod unicè deplorat, dum Soliloq. c. 31. exclamat: *Serò te amavi, pulchritudo tam antiqua, pulchritudo tam nova: Serò te amavi: ve tempori illi, quando non amavi Te!*

Serò te amavi. Quia 1. Non amavi te in infantia, quando defectu usûs rationis, quemadmodum & alii infantes, amare Te non poteram. Tu Domine

Deus meus dedisti vitam infanti & corpori (Lib. 1. Confess. Cap. 7.) quod instruxisti sensibus, conpegisti membris, figura decorasti. Sed hanc ætatem, quâ me vixisti non memini, piget annumerare huic vitæ meæ quâ ego vivo in hoc seculo: nam & in inquietate conceptus sum; & in peccatis mater mea aluit in utero. hoc ergo tempore (toto septennio) non amavi te, quia non cognovi Te; ideòque serò Te amavi.

2. *Serò te amavi:* Non enim amavi Te in pueritia, à septimo ad quartum decimum ætatis meæ annum; quando Tagaste Grammaticæ, aliisque Libralibus Artibus operam dabam. *Ab infantia vent in pueritiam.* (Lib. 1. Confess. c. 8.) *Deus, Deus meus* (L. b. 1. Confess. c. 9.) *quas ibi miseras expertus sum, ut discerem literas, in quibus quid utilitatis esset ignorabam miser! & tamen si segnis in discendo essem vapulabam!* Et peccabamus miras scribendo, aut legendo, aut cogitando de literis, quàm exigebatur à nobis: Et delectabar ludere. Atque ita amore lusûs & Licentiarum odio instar pueri me gessit, Te parum amavi, quia parum cognovi. *Serò Te amavi.*

3. *Serò Te amavi.* Nam tam in adolescentiâ, quàm in juventute meâ Te non amavi. Illo enim tempore *Quid me delectabat nisi amare & amari (à creaturâ)* L. 2. Confess. c. 2. *Et concupiscentia carnis obnubilabat & obscurabat cor meum & rapiebat imbecilem ætatem per abrupta cupiditatum, & mersabat in gurgite flagitiorum.* Et quando postmodum cœpi habere nonnullam Dei cognitionem, illum timere quidem cœpi; sed nondum perfectâ dilectione complecti.

Nec me revocabat (Lib. 7. Confess. c. 16.) totâ vitâ usque ad annum sextum & septuagesimum protrahâ, quod primos triginta tres annos Amori divino non impenderit. Hinc exclamat: *Serò te amavi pulchritudo tam antiqua, pulchritudo tam nova, serò te amavi.* Et mox veluti damnans ac detestans hanc vitam, subdit: *Vae tempori illi, quo non amavi te.* Examine nunc vos vitam quodque vestram; & clarè perspicietis, vos eadem verba ingeminare posse: *Serò te amavi.* Non enim amavistis Deum in infantia, quia eum non cognovistis; non in puericia; quia eam in nugis puerilibus, in lusu, inobedientia, iracundia, vanitate transegistis. Docet quidem Doctor Angelicus Quæst. 89. Art. 6. Hominem circa annum septimum, ubi primum rationis usum nanciscitur, teneri actus amoris divini elicere, sub peccati gravioris penâ. Sed eliciuistisne ejusmodi Amoris Divini actum? Si juventutem vestram expendatis, quot vitiis & peccatis, quot cupiditatibus & vanitatibus illam traduxistis, quando cum ætate semper crevit malitia? Considerate reliquam ætatem usque in hodiernum diem. An non exclamare cum Augustino potestis: *Serò te amavi, pulchritudo tam antiqua, Pulchritudo tam nova, serò te amavi?* Sed quid remedi? Non aliud, nisi ut cum eodem Sancto dolorem concipiatis, & desiderii actibusque ferventioribus compensetis damnum.

4. *Serò te amavi;* quia serò te cognovi, donec tandem circa tricesimum ætatis meæ annum, post pium cum Alipio, Intimo meo, colloquium habitum, in lacrymas solutus sum, & ut liberius lacrymas funderem, ab eo secessi, sub arbore ficus stravi me: ubi *Dimissi habenas lacrymis, & proruperunt flumina colorum meorum; jactabamque voces: Quamdiu eras, & eras; & quare non modò, quare non hæc horâ finis turpitudinis meæ? Dicebam hæc & flebam amarissima contritione cordis mei. Et ecce audio vocem de vicina domo, cum cantu dicentis & metu replentis: Tolle, lege; tolle, lege. Quo audito, represo impetu lacrymarum, surrexi & concitus redii ad eum locum, ubi sedebat Alipius; ibi enim posueram codicem Apostoli, cum inde surrexeram: arripui, aperui, & legi in silentio Capitulum, quod primum conjeçti sunt oculi mei. Roman. 13. non in comessationibus & ebrietatibus, non in cubilibus & impudicitis, non in contentione & æmulatione; sed induite Dominum Jesum Christum. Nec ultra volui legere, nec opus erat: statim enim cum sine hujus sententia, quasi luce securitatis infusâ, omnes cordis mei tenebræ diffugerunt. Et dixi: Dirupisti vincula mea. Et novam, accedente etiam B. Ambrosii instructione, vitam auspiciatus sum; & sic indes magis magisque cepi divino amore inardescere.*

Charissimi, hæc est lamentatio Augustini, dolentis & deplorantis

O D e u s meus, Pulchritudo summa & omne bonum meum! O si te amare potuissem primo vitæ meæ momento, quo à te corpus & animam obtinui!

V 3 O si

O si te amare potuissem illâ horâ ,
quâ sacrâ Baptismi lymphâ tinctus &
ab originali macula ablurus sum !
O si te amare cepissem saltem septimo
ætatis anno, quo usu rationis à te dota-
tus sum ! O si te amâssem toto juven-
tutis meæ tempore , & loco scelerum
& affectuum pravorum in ardentissimos
amoris actus erupissem ! O si saltem
amorem serîo auspiciatus essem , dum
Ordinem Religiosum ingressus sum !
Verum cum id neglexerim , *serò Te
amavi*, doleo, negligentiam damno,
& omni meliore modo cum gratiâ tuâ
compensare allaborabo.

11.
Te

II. *Serò Te amavi*. Ab Adverbio *serò*
veniamus ad objectum amoris, scilicet
Deum O.M. Quem si accuratiùs medi-
temur, ac consideremus, longè majo-
rem dolendi causam deprehendemus
neglecti amoris. *Serò* itaque *amavi Te*.

1. *Te Patrem ingeneritum, Te Filium
unigenitum, Te Spiritum Sanctum Para-
cletum, Te sanctam & individuam Trini-
tatem*. In medit. c. 11. omni omnium
mortalium , & Angelorum amore
longè dignissimam, *serò amavi*.

2. *Te Deus pte, Deus bone, Deus æterne,
DEUS omnipotens, Deus ineffabilis,
DEUS immortalis, Deus incircumscrip-
ta natura, Deus institutor rerum omnium;
principium & finis, a & ω, id est,
Alpha & Omega*. In medit. c. 17.
Conditor & Author meus, *serò amavi*.

3. *Te Deum meum, sine deformitate
perfectum, sine quantitate magnum,
sine qualitate bonum, sine tempore sempi-
ternum. Sine morte vitam, sine infirmi-
tate fortem, sine mendacio verum, sine stu-
ubique presentem, sine loco ubique totum,*

*sine extensione omnia implentem. In magni-
tudine infinitum, in virtute omnipotentem,
in bonitate summum, in sapientia ingli-
mabilem*. In medit. c. 12. *Te talem
ac tantum ah! serò amavi*.

4. *Te Pulchritudo tam antiqua
(Soliloq. cap. 31.) Pulchritudo æterna,
quæ ab æterno floruit & in æternum
florebit, nec unquam marcescet, O me
cæcum & stolidum ! qui terrenam
breve & evanidam mortalitatis curiosâ
pulchritudinem dilexi, quæ instar flamma
citò evanescit, instar cadaveris brevi
putrescit, instar auræ mox mutatur de
levi morbo contabescit. Et te pulchri-
tudo tam antiqua, tam longa, tot annorum
millionibus perennans, serò amavi*.

5. *Te pulchritudo tam nova*. quæ nos,
ut in hominibus accidit, veterascit; sed
voluti Sol semper manet nova; quam
quoties in hac vita consideramus,
semper novas, & novas pulchritudines
invenimus. *Pulchritudo tam nova*,
tam recens, ut licet Beati, homines
& Angeli, Cherubini ac Seraphini
totâ æternitate aspiciant, nova & nova
sine fine intueantur. *Tam nova*, ut
post millenas annorum myriades tam
recens atque nova Beatis videatur,
ac si hodie primum intuitum aspicerentur.
Tam nova, tam admiranda,
tam amabilis atque desiderabilis, ut
nunquam totâ æternitate ejus aspectus
sint satiandi. Et ego, ô pulchritudo
tam nova, tam mirabilis, tam serò ac
seguiter amavi!

6. *Te Pulchritudo tam antiqua,
tam nova*. In qua quidquid pulchritu-
dinis est in Sole, Lunâ & stellis; in aëre
ac metallis, in sinaragdo, adamante
& gem-

& gemmis : quidquid pulchritudinis invenitur in rosis , liliis & floribus ; in Cedris, herbis & plantis : quidquid pulchritudinis cernitur in bestis terræ, in piscibus maris & volatilibus cæli , in leonibus & pantheris , in triglis & balænis , in pavonibus & cygnis. Denique quidquid pulchritudinis elucet in hominibus formosis , Juvenibus & Virginibus : in Angelis, Cherubinibus & Seraphinis, & cunctis speciosissimis & gloriosissimis cæli incolis; perfectissimo & eminentissimo modo continetur. Et ego serò Te amavi. *Te bonum sine quo nihil bonum ; in quo omne bonum.* Soliloq. c. 1.

Sed nunc quam doleo , tot horas , tot dies, tot menses, tot annos absque tui amore effluxisse ! Non erit sic deinceps. Sed diligam te fortitudo mea ! diligam te pulchritudo mea ! diligam Te ó Bonum super omne bonum ! ó pulcrum super omne pulcrum , ex totis viribus meis & ex intimis medullis meis.

III. Serò Te amavi. Excutiamus denique particulam tertiam , & voculam amavi. Non amavi ; quia non cognovi : *Nihil enim volitum , quin præcognitum.* Et *ignoti nulla cupido,* nullus amor.

1. Non amavi : amare enim est bene alicui velle. *Per amorem conjungimur Deo ;* ait S. Aug. in Manuali. c. 2. O quam serò cæpi bene velle tibi ! Quamdiu contra voluntatem tuam mihi bene volui, non curans, utrum tibi esset malè ! Id toties feci , quoties peccatum admittendo te offendi.

2. Amare est aliquem magni aestimare. O mi DEUS ! quam parvi te feci ? Dum toties voluptatem spurcam, ac momentaneam, aut vilem creaturam tibi , omni boni inexhausto fonti prætuli ? 3. Amare est laudare ; ac proinde semper laus tua esse debebat in ore meo. Sed ó mi Deus ! quam parum laudavi te ! quam tepide, quam distractè hæcenus laudes tuas deprompsi ! quoties plus me , quam te vanè & inaniter prædicavi ? 4. Amare est de amato identidem cogitare & spiritu conjungi. *Anima que amat DEUM nihil aliud potest cogitare , nil loqui , cetera contemnit.* S. Aug. in Manuali. c. 20. Quam autem rarò de te ego cogitavi.

5. Amare (ut paucis multa complectar) est de amato crebrò & cum voluptate loqui. *Ex abundantia enim cordis os loquitur.* Aut cum amato crebros miscere sermones. *Amor tamen facit unum spiritum de duobus.* S. Augustinus in Man. c. 18.

6. Pro eodem strenuè laborare.

7. Ardua pati. *Amor facit idem velle & idem nolle.* S. Aug. l. c. In amore enim non vivitur absque dolore. Ego verò quam rarò de te locutus sum ? quam modicum laboris suscepi ? quam parum sustinui ? Et ex his liquet, quam parum te amârim. Itaque serò Te amavi.

Carissimi. Hic est affectus dolentis, lamentantis & deplorantis Augustini. Examine nunc vos quòque vestrum amorem ; discutite, num juxta consilium, petatum, imperatum, promissum divinum, ac minas ad amorem Numinis adeò boni cor & affectus inclinaveritis.

AMOR

Amor enim in se omnes tradacit & captivat affectus. Sanctus Augustinus loc. cit.

Et fortasse cum Augustino quilibet merito lamentari poterit: *Serò Te amavi.* Tu mi Deus, suavisti mihi, à te emere autum ignitum amoris. *Apoc. 3.* Sed ego haftenus consilio tuo non parui & emere nolui. Petivisti cor meum: *Prebe fili mi cor tuum mihi.* Proverb. 23. Sed ego illud Creaturis dedi; tibi ad amandum præbere nolui. Declarasti voluntatem tuam mihi, quòd velles à me amari. *Ignem veni mittere in terram: & quid volo, nisi ut accendatur?* Lucæ 12. Ego autem voluntatem tuam non implevi; & velut lignum viride ignem tuum concipere nolui. Tu mandasti mihi, ut amarem te. In Deuteronomio: *Diligas Dominum Deum tuum ex toto corde tuo.* At ego hoc Mandatum tuum prævaricatus sum, nolens amare. Promisisti cælum amanti, minatus es Infernum amare recusanti: at ego & promissiones & minas tuas flocci feci, adeoque verè lacrymari me & lamentari par est cum Augustino: *Serò te amavi.*

Quapropter, Dilectissimi, si errorem defectum, negligentiamque veltram in amando Deo agnoscaris; nihil aliud restat, nisi dolor & propositum. Quisque dolorem eliciat, quòd tam serò unicum & summum Bonum suum amavit, dicatque ex intimis cordis sui

medullis: Doleo, mi Deus, quòd tam serò te amaverim. Neque enim amavi te in infantia, neque in pueritia, neque in juventute; neque debite id præstiti in Religione. Transiit tunc tot horæ, tot dies, tot menses & anni absque tui dilectione, in quibus si voluissem, tot millenos amoris actus elicere, & respondentes illis cælestes coronas promereri valuisssem. Sed nunc transit occasio illa; & tempus preciosum avolvit. Quid igitur superest, nisi ut illud, quod restat, breve temporis mei spatium in amore tui tranfigam. Hoc itaque nunc est firmum animi mei Decretum. *Dixi, nunc capi.* Diligam deinceps te fortitudo, pulchritudo, & beatitudo mea! Diligam te, & tuum semper in memoria mea, ut tui recorder. Tu eris in Intellectu, ut te cognoscam: in voluntate, ut tibi bene velim & te diligam. in ore, ut de te & tecum loquar: in manu, ut pro tua gloria operari & patiari. Cùm verò sine te nihil valeam, dico cum Augustino: *Jube te diligi, Domine, da quod jubes; & jube quod vis.* O ignis, qui semper ardes & nunquam extingueris! O amor, qui semper ferres, & nunquam tepesces! *Accende me & accendar, accendar (inquam) totus à te, ut tuum diligam te.* Quod omnibus & mihi largiatur Deus Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus. Amen.

EXHORTATIO II.
PRO FESTO S. AUGUSTINI.

Proponit ejusdem S. Doctoris cor vulneratum sagittâ duplici
timoris & amoris

T H E M A.

Vulnerâsti cor meum. Cant. c. 4.

Eteri Majorum more
receptum, & celebri
Pictorum usu expres-
sum est, Apostolos &
Martyres, Confes-
sores ac Doctores,
aliósque Ecclesiæ Dei Principes &
Heroas symbolo aliquo appicto adum-
brare, quo eorum vel fortitudo & victo-
ria, vel virtus aut doctrina, quâ excel-
luere, demonstraretur. Sic Aposto-
lorum Principi crucem aut claves; Gen-
tium Doctori gladium fulgurantem;
Joanni Aquilam; Jacobo fustem;
Bartholomæo cultrium; Stephano lapides;
Laurentio ignitas crates; Catharina
rotam; Luciæ ignem; Barbaræ turrin;
Theclæ Leones. Pari modo, Magno
Ecclesiæ Doctori Augustino alii Aquilam,
alii Palmam, alii Solem, alii pue-
rum cochleari instructum, & mare
serobi infundere tentantem, alii substra-
tos pedibus ejus Pelagium, Faustum,

Donatum, Fortunatum, aliósque Hære-
ticos delineavere. Nobis in præsentia
ex omnibus placet Symbolum, quo cor
duplici sagittâ transfixum manibus ejus
inferuerunt.

Per cor hoc, cor Augustini, per dupli-
cem sagittam, timorem, & amorem
significari ducimus, quibus duabus
sagittis cor hujus Doctoris sancti
fauciatum fuisse ostendimus, ut eundem
imitari in his virtutibus satagamus.

I. Nōrunt Anatomiz periti tam arti-
fiosè ac dexterè cor humanum ape-
rire, pelliculâque adnatas detrahere,
ut venæ & meatus, auriculæ & aditus,
per quæ sanguis ingreditur & egreditur
côrque per systolen & diastolen contra-
hitur & dilatatur, intuentibus ad oculû
pateant. Si cor D. Augustini aperiremus
spirituali anatome, ejus systolen &
diastolen, id est, contractionem, quæ fit
per timorem, & dilatationem, quæ fit
per amorem, perspicuè cerneremus.

I.
Sagitta
timoris.

X

Inci-

Incipiamus à timore, quem prima adumbrat sagitta cordis Augustiniani. Initium Sapientia timor Deorum. Psal. 110. 10. Ab hoc auspiciatus est viam salutis, hunc petiit Lib. Meditat. Cap. 3. 4. *Confige timore tuo carnes meas. Latetur cor meum, ut timeat Dominum. Ut: navi te sic timeat peccatrix anima mea, quomodo ille Vir sanctus, qui dixit: Semper enim quasi tumentes super me fluctus Deum timui. Job 31. 23. Confige timore tuo carnes meas; aiebat & suspirabat cum Davide Augustinus, ut, quemadmodum nauclerus in navicula in mari, intumescens fluctibus, jamjam se hauriendum & mergendum cum cymba existimans, timore ingenti percellitur; ita ego quòque pertimescam à Judiciis tuis. A Judiciis enim tuis timui. Et quis, o Deus, non timeat te, qui non tantum occidere potes corpus; sed animam quòque mittere in gehennam? Quis non timeat te; qui per omnipotentiam es invincibilis; per omniscientiam infallibilis; per Justitiam inflexibilis? Quam timoris causam allegavit David: & pariter Augustinus; ita enim exclamat in meditationibus Cap. 4.*

DEUS Deorum Domine prestabilis super malitia: novi quia manifestus venies; novi quia non semper silebis; cum in conspectu tuo ignis exardescet; & in circuitu tuo tempestas valida ingruerit; cum advocaveris calum desuper; & terram discernere populorum suum. Et ecce coram tot millibus populorum denudabuntur omnes iniquitates meae: tot agminibus Angelorum patebunt omnia scelerata mea, non solum altuum; sed etiam cogitationum, simulque locutionum.

Tot Judicibus inops adstabo; quot me praesecerunt in opere bono. Tot argumentis confundar; quot mihi praeberunt bona vivendi exempla. Tot confundar testibus, quot me monuerunt proficuis sermonibus, seque imitandos justis aedecerunt adhaerentibus. Domine mi non suppetit quid dicam; non occurrit, quid respondeam!

Deus Deorum, haec sunt, quae me terrent Judicia tua; hoc timore tuo confige carnes meas, & intimum spiritum meum, ut magis, magisque timore compungar. Ac deinde loco citato subdit ea quae coram tribunali tremendo consultant angorem & confusionem parient, vitia scilicet & peccata plurima eaque gravissima, quae Vir humillimus in Libris Confessionum consignavit, totius Mundi confusionem non metens, modò in die Judicii confusionem evadat. Et cum jam (inquit) inter se sevo illi discrimini, torquet me Conscientia; cruciant cordis arcana; coarctat Avaritia; accusat Superbia; consumit Invidia; inflammat Concupiscentia; infestat Luxuria; debonestat Gula; ebrietas confusat; detractio lacerat; Ambitio supplantat; rapacitas objurgat; Discordia dissipat; Ira perturbat; levitas dissolvit; torpor opprimit; hypocritis fallit; adultatio frangit; favor attollit; calumnia pergit. Hi sunt domini quibus servivi; hi sunt cives & amici, quibuscum habitavi. Et quis non timeat te Rex Gentium? Firmamentum Deus meus non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Sed quem si remota praetate judicaveris, justum invenies? Et nisi praveneris miserando Impium, non est, quid glorificet Pium. l. c.

Hoc modo Judicia Dei formidabat David, dum peteret: *Confige timore tuo carnes meas; à Judicis enim tuis timui.* Plal. 118. Sic formidabat Deitribunal Paulus Apostolus, carnemque castigabat: *Ne forte (inquirebat) cum aliis predicaverò, ipse reprobus efficiar.* 1. Corinth. 9. Sic formidabat diem novissimum S. Hieronymus dicens: *Sive comedam, sive bibam, semper insonat auribus meis tuba illa terribilis: Surgite mortui, venite ad Judicium.* Ita pariter formidabat Augustinus. Sed quid ex hoc timore fructus extitit? I. *Timor Domini expellit peccatum.* Teste Salomone. Eccli. c. 27. *Nam Qui sine timore est, non potest justificari.* Fateatur id se expertum S. Augustinus, sequens initio non alio freno à peccandi licentià retractum; nisi timoris: *Nec me revocabat à profundiore voluptatum carnalium gurgite, nisi metus mortis & futuri Judicii tui.* Lib. 7. Confess. Cap. 16. Hic timor fuit ipsi initium Sapientiæ, principium melioris vitæ ac Justitiæ exordium. Hic timor ad Pœnitentiam traxit. Hic timor lacrymarum flumina produxit. Hic timor ad vitæ emendationem permovit.

Quare Carissimi, à Sancto Doctore hunc dicamus timorem. Hic *Timor Domini expellet peccatum.* Hic enim timor est clavus, quo Jahel Sisaræ caput confodit: est lancea quâ rebellis Absalon à Joab occiditur: est sagitta Jonathæ, quæ nunquam rediit retrorsum; sed dæmonem & carnem configit. Rectè S. Bernardus Sermone 29. in Cantica. *Optima timor sagitta, quæ configit & interficit carnis desideria, ut spiritus saluus sit.* Hunc ut obtineamus,

cum Davide & Augustino sapius ingeminemus: *Confige timore tuo carnes meas.* Primò timore servili, deinde filiali, qui alterum ponè subsequetur, atque ad amorem divinum feliciter perduceret.

II. Altera sagitta est sagitta amoris, quæ cor Sancti Augustini vulneravit; ut meritò cum Sponsâ dicere potuerit: *Vulnerasti cor meum.* Cantic. 4. Et hoc vulnere amoris cor velut per dialtolen dilatatur, & instar rosæ aperitur & expanditur. Hunc amorem instantissimè petiit Augustinus in Medic. c. 37. *Rogo te per illa salutifera vulnera, hanc animam peccatricem, pro qua etiam morti dignatus es. Vulnera cam igneo & potentissimo telo tua nimia Caritatis. Tu sagitta electa, quâ sentum humani cordis penetrare tantâ potentiâ vales.* *Confige cor meum saculo tui amoris; ut dicat tibi anima mea: Charitate tuâ vulnerata sum.* Et quemadmodum sapius hunc amorem petiit; ita etiam impetravit: fateatur enim Lib. 9. Confess. Cap. 2. *hâc se sagittâ percussum, dum ait: Sagittaveras Tu cor nostrum Charitate tua.*

Neque id mirum: Timor enim ad amorem viam sternit; ut inquit S. Franciscus de Sales L. 11. de amore. Coll. 17. *Sicut virgines opera Phrygia facientes, acum panno infixam non habent, sed per illam fila traducunt in pannum; ita & Deus utitur timore ad Caritatem introducendam.* Idem docuit ipse Augustinus Tractatu 9. in Epist. 1. S. Joannis. *Sicut (ait) videmus per setam introduci limum, quando aliquid suttur, setâque prius intrat, sed nisi exeat, non succedit limum;*

X2

Sic

II.
Sagitta
amoris.

Sic timor primò occupat mentem, non autem tibi remanet; quia ideo intravit, ut introduceret Caritatem. Quomodo verò id in corde Augustini fit effectum, ex amoris actibus clarè elucescit, qui in summo gradu in eo exarsere.

1. Actus & effectus amoris divini est, ut animam à terrenis affectibus purificet, ut non nisi caelestia capiat. Hoc asserit ipse Augustinus in Manuali Cap. 18. *Amor in se omnes traducit & captivat affectus.* Et Cap. 19. *Qui autem diligit, oculos semper habet ad Deum quem diligit.* Ita Josaphat conversus à Barlaam tanto amoris igne aestuabat, ut relicto Regno, opibus, deliciis, honoribus, in solitudinem secedens exclamaret: *Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum; ita desiderat anima mea ad te DEUS.* Damascen. Histor. c. 37. O quoties idem ingeminavit S. Augustinus! quàm potenter Amor divinus ab omnibus terrenis abstraxit: quas tanquam nugas repudiavit, Deoque adhæsit. *Seis (inquebat) occultorum Cognitor Deus, quia calo & terrâ, & omnibus, quæ in ea sunt, tu mihi acceptior, tu mihi amabilior es: diligo enim te super calum & terram, & cetera omnia, quæ in eis sunt.*

2. Effectus secundus divinæ Caritatis est, omnes potentias, sensus, affectus, amores, operationes, cogitationes, intentiones trahere ad DEUM, ut non nisi Deum cogitet, intendat, suspiret. *Jugem tibi imprime memoriam Dei, quasi indelebile signum; aiebat S. Basiliius. Quid enim extrâ quærat, qui Deum intra se habet? Deo enim abyssus omnis boni se immergit.* Ita

faciebat S. Augustinus, quando exclamabat in medit. c. 33. *O aeterna veritas & vera Caritas & cara aeternitas! Tu es Deus meus, ad Te suspiro nocte ac die, Tibi inbio, Tibi intendo, ad Te pervenire desidero. Te amo, Te cupio, Tibi vivo, Tibi operor, Te cogito, & me totum Tibi dedico.*

3. Effectus tertius est, ut anima operet pro Deo Dilecto suo magna & heretica agere, multaque pati. *Dilectus meus mihi & ego illi. Fasciculus myrrha Dilectus meus mihi; inter ubera mea commorabitur, Cant. 1. 13.* Quanta non egit Augustinus? Quanta non est passus? Quæcum in fundando duplici Ordine laborem impendit? Quot volumina, quàmque ingentia & quanto labore conscripsit? Quot conciones habuit? Quot concertationes & certamina cum Hæreticis?

4. Effectus quartus, facit amor, ut anima crescat in amore; est enim quasi flamma jugiter ascendens. O quantos indies in amore fecit progressus Augustinus! Jam exclamat in man. c. 10. *Amo Te Deus meus, amo Te, & magis augeo magis amare Te volo. Da mihi Domine Deus, speciose præ filiis hominum, ut desiderem Te, ut amem Te, quantum volo, quantum debeo. O amor qui semper ardes & nunquam extinguaris, accende me totum igne tuo, amore tuo, dulcedine tua, dilectione tua, desiderio tuo, caritate tua, suavitate tua, exultatione tua, ut totus dulcedine amoris tui plenus, totus flammâ tuâ Charitatis vaporatus diligam Te extoto corde & extota animarum & ex omnibus viribus meis. Loc. cit.*

5. Effectus quintus, ut etiam anima Dei amore succensa, eodem alios, totumque

totumque mundum accendere satagat. S. Bernardus de natura divini amoris: *Qui non zelat, non amat.* Idem fatetur S. Augustinus in Manuali Cap. 28. *Qui amat, omnes ad amorem Dei exhortatur, omnibus amorem Dei commendat, & quàm dulcis sit Dei Amor, & quàm malus & amarus sit amor seculi, corde, ore & opere omnibus demonstrat.* Hinc omnes quotquot poterat, ad amorem DEI trahebat: hinc aliis suadebat, ut, quotquot possent, ad Deum traherent ac raperent. Atque in tantum quinus hic Amor in S. Doctore exarsit incendium, ut merito censeamus, verum esse elogium Ribadeneiræ in ejus vitâ, dum ait. *Augustinus Doctor Doctorum, inter doctos sanctissimus, & inter sanctos doctissimus, Cherubim per Scientiam, Seraphim per amorem.*

O Carissimi, si hæc sagitta amoris nostrum quòque cor vulneraret! O si timor ad amorem corda nostra diserneret! O si quinos antedictos Caritatis divinæ effectus experiremur! Quod ut fiat

Concludamus, Carissimi, & statuamus omni ratione satagere, ut timorem cum amore jungamus. *Timore & Amore* Symbolum est moderni Regis Romanorum. Timore tanquam systole cor constringamus; amore tanquam

diastole illud dilatemus atque explicemus. Timore & amore tanquam duobus axibus vitæ nostræ rotam trahamus. Timore & amore tanquam polis duobus vitæ nostræ orbita volvatur. Timore configat cor nostrum & carnes nostras Deus, ut omne peccatum expellamus, peccata pristina plangamus, & plangenda denuo non admittamus; sed admittà emendemus & defleamus Sancti Augustini exemplo. Atque ita cor nostrum transfixum erit sagittâ timoris. Deinde studeamus acquirere sagittam veri & sinceri amoris divini, qui cor nostrum transfigat, & vulneret, ut Charitate vulneratis Amor Divinus omnes affectus nostros à peccatorum scoriâ emundet, omnes cogitationes, locutiones, operationes, & intentiones ad unum Deum evehat. Quidquid laboris DEUS obtulerit, quidquid adversitatis immiserit, animo libenti sustineamus: nunquam non per suspiria, preces, motus anagogicos, & actus internos, externosque in amore progredi studeamus. Denique quotquot possumus, exemplo Sancti Augustini, omniumque verè amantium, ad Deum cognoscendum & amandum impellere, trahere, rapere conitamus; atque ita duplici timoris & amoris sagittâ cordis nostri intima penetrabit, vulnerabit, & transferberabit.

* * * * *

X3

EXHOR-